Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 137 (8877). ● 1986 йил 12 июль, шанба ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ПАХТАКОР, МЕХАНИЗАТОР, СУВЧИ ВА ЧОРВАДОР ЎРТОҚЛАР

▲ ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАР СОВЕТИНИНГ ИЮЛЬ-АВГУСТ ОЙЛАРИДА ҒЎЗАГА ИШЛОВ БЕРИШНИ КУЧАЙТИРИШ, МЎЛ ВА ЭРТАКИ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ, ЧОРВА ҚИШЛОВИ УЧУН МУСТАҲКАМ ОЗУҚА БАЗАСИ ЯРАТИШ ЮЗАСИДАН ТАВСИЯЛАРИГА ҲАММА ЕРДА ҚАТЪИЙ АМАЛ ҚИЛАЙЛИК.

▲ АЙНИ КУНЛАРДА ҒЎЗАНИ МАҲАЛЛИЙ ЎҒИТ БИЛАН ОЗИҚЛАНТИРИШГА, КУЛЬТИВАЦИЯНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИШ ЛОЗИМ.

▲ **ҒЎЗАНИ ЧИЛЛА СУВИГА ҚОНДИРИНГ.**

▲ ҲАР БИР МАЙДОН НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ ЭЪТИБОРИДА БЎЛСИН. ЗАРАРКУНАНДАЛАРГА ҚАРШИ КУРАШДА БИОЛОГИК УСУЛДАН КЕНГРОҚ ФОЙДАЛАНИШ ТАВСИЯ ЭТИЛАДИ.

▲ **ЧЕКАНКА ЭНГ МУҲИМ АГРОТЕХНИКА ТАДБИРЛАРИДАН БИРИДИР. УНИ ҲАММА ЕРДА ТЎЛИҚ МАШИНАЛАРДА АМАЛГА ОШИРАЙЛИК.**

▲ ЧОРВА ҚИШЛОВИ УЧУН ЕТАРЛИ МИҚДОРДА ОЗУҚА ТАЙЁРЛАШ ШУ КУННИНГ ЭНГ ДОЛЗАРБ ВАЗИФАЛАРИДАНДИР.

▲ **ОЗУҚА ЎРИМ-ЙИҒИМИДА БАНД БЎЛГАН БАРЧА ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИ, ИШЧИ КУЧЛАРИДАН ТЎЛИҚ ФОЙДАЛАНАЙЛИК.**

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ПАЛЛА

ИЮЛЬ—АВГУСТ ғўза парваришида, ҳосил тўплашда ҳал қилувчи палладир. Кечагина газеталарда эълон қилинган область пахтакорлар Советининг тавсияларида ҳам пахтакорлар олдида турган энг муҳим вазифалар ҳақида алоҳида тўхталинди. Махсус мухбиримиз Ф. Муҳиддинов тажрибали пахтакорлар, область пахтакорлар Советининг аъзолари, таниқли олимлар билан учрашиб, улардан шу кунларда амалга ошириладиган тадбирларни шарҳлаб беришни илтимос қилди.

Область пахтакорлар Совети аъзолари тавсия қилади

М. ИСМАТОВ,

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони:

— АВВАЛО, тавсияларда шу кунларда амалга оширилиши лозим бўлган ишлар тўғрисида жуда тўғри ва аниқ кўрсатмалар берилганлигини айтиб ўтишим керак. Пахтадан мўл ҳосил оламан, деган деҳқон ишни бир томонлама ташкил этиши мутлақо мумкин эмас. Балки барча агротехника тадбирларини комплекс тарзда пухта ва оқилона олиб бориши керак. Демоқчиманки, культивацияни сифатли ўтказсагу, ғўзани чанқатиб қўйсак, экин ҳосилини ташлаб юборади. Ёки аксинча, сувни қойил қилиб, ишлов кечикса муваффақиятга эришиб бўлмайди. Заракунанда ҳашаротлар ҳам ўта хавфли. Хуллас, бундан кейинги ишимизда озгинагина хатога йўл қўйсак, шу кунгача қилган меҳнатимизни ҳавога учириб, чув тушишимиз ҳеч гап эмас.

Мен ғўзани суғориш ҳақида алоҳида тўхталмоқчиман. Маълумки, бу йил сув анча тақчил бўляпти. Лекин июль-август ойларида ғўза сувни кўп талаб қилади. Сув кам деб қўл қовуштириб ўтирсак экин ҳам ривожланмайди, пахта ҳам ололмаймиз. Деҳқончиликда изланса, қидирса имконият топилади. Шундай экан, ана шу резервларни ишга сола билишимиз керак.

Бу йил областимизда асосий майдонларга «С-4880» навли чигит экилди. Суғоришни бу ғўза навининг ҳолатига, экилган ер шароитига қараб ўтказиш лозим. Ҳозиргача ҳамма ерда асосан биринчи суғориш тугалланди. Энди иккинчисини бошлаш керак. Лекин бу галги сув қўйиш биринчисидан тубдан фарқ қилади. Агар биринчи сувда экин ҳамма ерда ҳар хил суғорилган бўлса, эндиликда бундай қилиш мутлақо ярамайди. «С-4880» сувни кўп талаб қилмайдиган ғўза. Бу билан экинни суғормасак ҳам бўлар экан-да, деган фикр келмаслиги керак. Аксинча, ҳозир ғўзани қантариб қўйиш жуда зарарлидир. Энди сувни тез-тез, енгил қўйиш керак. Сув эгатлардан икки-уч кун эмас, бир кун оқса, кифоя.

Ерда намни узоқ сақлаш учун нима қилиш керак? Биринчидан, тупроқ етилиши билан культивацияни ўтказиш лозим. Иккинчидан шарбат оқизиш керак. Сувчилар билан механизаторлар ўзаро узвий ҳамкорликда иш юритишлари муваффақият гаровидир. Ҳозир ҳар бир сувчи, механизатор, пахтакор ҳосил учун масъул эканликларини ҳис қилсинлар.

Экинни тунда суғоришда гап кўп. Тунда сувга қонган ғўза жадал ривожланади, шу билан бирга анчагина сув иқтисод қилинади. Ҳар бир хўжалик ва бригадада етарлича тажрибали сувчилар ажратилиши, уларга ёрдамчилар бириктирилиши керак. Дала меҳнаткашларининг унумли ишлашлари учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилиши, илғорлар моддий ва маънавий рағбатлантирилиши иш сифатининг юқори бўлишида катта роль ўйнайди.

Бегона ўт пахтанинг энг хавфли душмани. Унга қарши аёвсиз курашиш керак. У пахтанинг ризқини қияди, озуқасига, сувига шерик бўлади. Агар биз ҳозир бегона ўтларни таг-томири билан йўқотмасак, эртага далаларда улар икки-уч баравар кўпайиб кетади. Пировард натижада машина теримининг сифатига, суръатига салбий таъсир қилади.

Яна таъкидлайман. Бугунги кунда ишни сусайтириб юборсак — ривождан орқада қолган ғўзаларни яхшилашгина эмас, яхши ғўзаларни ҳам ёмон қилиб қўйишимиз мумкин. Шундай экан, бутун куч имкониятни парваришга қаратиш керак. Бизнинг колхозимизда иш ана шундай ташкил этилмоқда.

А. ИМОМАЛИЕВ,

ВАСХНИЛ академиги, «Союзхлопок» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори:

— МАҲМУД ака гапни жуда тўғри бошладилар. Ҳозир ғўза парваришида узвий боғлиқлик бўлмас экан, муваффақиятга эришиш қийин. Кўпчилик бизнинг ғўзамиз яхши дейишяпти. Лекин бундай дейишга ҳали эрта. Мўл ва эртаки пахта етиштириш учун кураш аслида энди бошланяпти.

Пахта иссиқсевар ўсимлик. Демак у июль ва август ойларида жуда тез ривожланади, ҳосил тўплайди. Бу паллада экинни талабига яраша озиқлантириш, суғориш, ишлов бериш керак. Бутун ҳаракатни уни тўйдиришга қаратиш лозим. Ана шунда ҳарорат ҳаддан зиёд кўтарилганда ҳам ҳосилини ташламайди, кўсаклар тўқ ва бўлиқ бўлиб етилади.

Агротехника тадбирлари ичида ғўзани озиқлантириш ва культивация қилиш алоҳида ўрин тутиши ҳаммага маълум. Бугунги кунда барча хўжаликларда, бригадаларда гўнг солишни кучайтириш керак. Нормадаги минерал ўғитни ҳозир берайлик. Уни август ойида бергандан фойда йўқ. Бу фақат ғўзани ғовлашига, ҳосилининг кеч етилишига олиб келади. Калий ўғитини ҳам июль ойида солиш тавсия этилади.

Культивация тўғрисида алоҳида тўхталиб ўтиш керак. Тажрибалар, текширишлар шуни кўрсатмоқдаки, кўпгина хўжаликларда айнан шу тадбир кечикиши, нотўғри ўтказилиши туфайли ҳосилнинг бир қисми йўқотилмоқда. Мисол келтираман: агар культивация муддатидан икки кун кечикиб ўтказилса икки-уч центнер ҳосил йўқотилади. Ишловни 4—5 кун орқага сурилиши нималарга олиб келишини тасаввур қилиб кўринг-а. Шунинг учун айни кунларда мавжуд культиваторларни тўла ишга солиш, айниқса унинг ишчи органларини тўлиқ ва ниҳоятда тўғри созланган ҳолда бўлишини таъминлаш жуда зарурдир.

Иккинчи масала тўпланаётган кўсакларни асраб қолиш. Бу биринчи галда механизаторлардан юксак масъулиятни талаб қилади. У ишловни ниҳоятда эҳтиёткорлик билан амалга ошириши, культиватордаги ҳимоя воситаларини қайта-қайта назорат қилиб туриши керак. Бунда ишнинг сифатига алоҳида аҳамият берилиши шарт. Бу ҳақда тавсияларда батафсил тушунча берилган. Ҳамма ерда ишни ана шундай ташкил этиш лозим.

Ўргимчаккана, шира, кўсак қурти ва бошқа зараркунанда ҳашаротларга қарши кураш йўллари мукаммал кўрсатилган. Мен фақат бир нарсани қўшимча қилмоқчиман. Ҳашаротларга қарши курашда биологик усулдан кенгроқ фойдаланадиган пайт келди. Областда бир неча йиллардан буён бу усулни самарали қўллаб яхши натижаларга эришаётган колхоз-совхозлар кўп. Уларнинг тажрибасини кенгроқ ёйиш керак.

Ғўзага ҳашарот тушгандан кейин кўрилган чора-тадбирдан унинг олдини олиш осон. Шундай экан, бугунги кунда назоратчилар ишини кучайтириш керак. Ҳар бир карта қайта-қайта текширилиб турилиши лозим. Зараркунандаларга қарши химиявий ишлов беришда эҳтиёткорлик билан иш кўриш керак. Ҳуда-беҳудага заҳарли дориларни сепавериш ҳам ғўзанинг ривожига, атроф-муҳитга катта зиён етказади.

Маълумки, бу йил ҳаво анча салқин келди. Бундай шароитда вилт касаллигининг авж олиши кузатилган. Шунинг учун ҳамма ерда унга қарши зарур чора-тадбирларни кўриб қўйиш керак. Бу айниқса, культиваторларни ишлатишда ўта эҳтиёткорликни талаб қилади. Чунки унинг ишчи органларининг нотўғри ўрнатилиши ишлов вақтида ғўза илдизларининг кесилиб кетишига, шикастланишига олиб келади. Илдизи зарарланган ғўза вилтга тез чалинувчан бўлиб қолади. Районлардаги, хўжаликлардаги сифат комиссиялари кечаю-кундуз назоратни кучайтириб, агротехника тадбирлари сифатини ошириш учун курашишлари керак.

Э. АЛИЕВ,

Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони:

— БЕЛГИЛАНГАН тадбир амалда қўлланилгандагина ўзининг самарасини беради. Область пахтакорлар Советининг тавсиялари қаерда ички шароитни ҳисобга олган ҳолда тўғри қўлланилса катта фойда келтиришига шак-шубҳа йўқ. Буни ўз бригадамиз мисолида айтиб ўтмоқчиман.

1985 йилда ҳар гектар ердан пландаги 33 центнер ўрнига 40 центнердан пахта йиғиштириб олдик. Юз фоиз ҳосил машиналарда терилди. Бригадамиз ишчилари иш ҳақининг ҳар сўмига 1 сўм 76 тийиндан қўшимча ҳақ олдилар. Пахтанинг таннархи 1984 йилга нисбатан 2 сўмдан ортиқроқ камайтирилди.

Бу муваффақиятларга аввало чеканкани механизмлар ёрдамида амалга ошираётганлигимиз туфайли эришаяпмиз, десам янглишмаган бўламан. Чунки машина териминининг сифати, салмоғи кўп жиҳатдан ана шу тадбирнинг қандай ўтказилаётганлигига боғлиқдир. Нега? Биринчидан, машинада чеканка қилинган картада ғўзалар бир текис ўсади, етилади, иккинчидан ҳосил тез ва бир йўла очилади.

Бу йил ғўзанинг ривожи ўтган йиллардагига нисбатан 6—7 кун орқада. Шунинг учун чеканкани қисқа фурсатда ўтказиш пахтанинг эрта очилишида катта роль ўйнайди. Шундай экан, биз механизмлардан самарали фойдаланишимиз керак.

Чеканкани қайси муддатда ўтказган маъқул? Аввало, ҳамма ерда экиннинг ҳолатини, шароитни ҳисобга олиб иш кўриш керак. Бу йил ғўзалар уч хил, ҳозир кўсаклагани ҳам, гуллагани ҳам, эндигина шоналагани ҳам бор. Шунинг учун ҳар туп ғўзада камида 14—16 та ҳосил шохи пайдо бўлганда, пухта тайёргарлик кўрган ҳолда чеканкани бошлаш мақсадга мувофиқдир. Бунда албатта машиналарни тўғри созлаш керак. Айниқса, унинг олди сектори горизонтал ҳолда бир текис бўлиши катта аҳамиятга эга. Кесувчи пичоқларни (сигментларни) яхшилаб ўткирлаш шарт. Акс ҳолда пичоқлар ғўзани кесиш ўрнига синдириб, юлиб кетади. Натижада экин зарарланади, ҳосил нобуд бўлади.

Биз бу тадбирни ҳар бир картадаги 50—60 процент ғўзаларда мўлжалдаги ҳосил шохлари етилганда табақалаштирилган усулда икки марта амалга оширамиз. Бунда чеканкалар ўтказишдаги оралиқ муддат 7—10 кундан ошмайди. Яна бир муҳим иш чеканка ўтказилган майдонга сув қуйишдир. Чунки танаси чилпилган ғўзада суюқлик буғланиши жуда кучли бўлиб у тезда чанқаб қолади. Шунинг учун чеканкадан сўнг ғўзани икки-уч кундан кечиктирмай суғорамиз. Ғўзанинг ён шохлари қўл кучи ёрдамида чилпилади.

Машинада чеканка қилиш учун ҳамма ерда энг тажрибали, ҳар бир картанинг паст-баландини, шароитини мукаммал биладиган механизаторлар ажратилиши керак. Улар чеканкани бошлашдан олдин махсус тайёргарликдан ўтказилиши лозим.

Мени кўпдан буён ўйлантириб келаётган яна бир масала тўғрисида тўхталмоқчиман. Областимиздаги деярли барча хўжаликларда юксак унумли, замонавий техника мавжуд. Афсуски, негадир улардан самарали фойдалана олмаяпмиз. Масалан чеканка машиналарини олиб кўрайлик. Кўп ерда улардан мутлақо фойдаланилмаяпти. Ҳозирданоқ машина терими ҳақида қайғуриш керак. Культивациянинг сифатли, тўғри ўтказилиши бунинг асосидир. Чунки шу кунларда далаларда меҳнат қилаётган механизаторлар тракторларини қанчалик омилкорлик билан бошқаришса кузда терим агрегатлари шунчалик тўғри ва аниқ ҳаракат қилади. Пировард натижада машина теримида ҳосил ерга тўкилмайди. Агар эгатларда культиваторлар эгри-бугри юрса терим машиналарининг иши қийинлашади. Бу оддий ишлар, лекин механизаторларимизнинг шу кунлардаги масъулиятсизлиги кузда жуда қимматга тушиши мумкин.

Хуллас, ҳозир бутун диққат эътиборни парвариш билан биргаликда чеканкани сифатли ўтказишга, машина теримига тайёргарликка, далаларнинг бегона ўтдан буткул тоза бўлишига қаратишимиз керак.

ТУНДА СУҒОРМОҚДАЛАР

▲ МЕҲНАТ Қизил Байроқ ва Октябрь Революцияси орденлари нишондори Тўхтабой Мирзаев бошчилигидаги бригада деҳқонлари бу йил 122 гектар ерга чигит экишди. Барча агротехника тадбирларини сифатли ўтказаётган пахтакорлар ҳар гектар ерда 110 минг тупдан кўчат сақлаб қолишди. Айни кунларда бригадада ғўза қатор ораларига ишлов бериш, озиқлантириш ва суғориш каби тадбирлар уюшқоқлик билан ўтказилмоқда. Коллективнинг Н. Кенжаев, Ш. Каримов, Х. Эргашев, А. Йўлдошев сингари тажрибали сувчилари ғўзани асосан тунда суғормоқдалар.

Бекобод районидаги «Далварзин» совхозининг Т. Мирзаев бошчилигидаги бригадаси аъзолари бу йил давлатга жами 378 тонна «оқ олтин» топширишмоқчи.

У. ҚУРБОНОВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

10 июль куни Тошкент область партия комитети бюросининг мажлиси бўлди. Унда «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакцияларининг КПСС XXVII съезди қарорларини пропаганда қилиш ва уларни бажаришга меҳнаткашларни сафарбар этиш юзасидан иши тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Шу масала бўйича қабул қилинган қарорда таъкидланадики, область газеталарининг редакциялари съезд қарорларини пропаганда қилиш, меҳнаткашларни уларни бажаришга сафарбар этиш юзасидан муайян иш олиб бормоқдалар. Газеталарнинг саҳифаларида социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришни таъминлаш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш социалистик турмуш тарзини қарор топтириш юзасидан партия, совет, хўжалик органлари ва жамоат ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий иши билан боғланган масалалар тўлиқроқ ўз ифодасини топмоқда. Область газеталарида ахборотлар кўпаяётир.

Шу билан бирга «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакциялари ўз ишларини суст қайта қурмоқдалар, ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, юқори иш сифати, ўн иккинчи беш йилликнинг тиғиз планларини тўла-тўкис бажариш учун курашда меҳнаткашлар ижодий активлигини ошириш йўлида матбуот сўзининг кучидан етарли фойдаланмаяптилар.

Редакция коллективларининг эътибори жадаллаштириш шароитида партиявий-сиёсий ва хўжалик ишларини қайта қуриш масалаларига, муҳим ижтимоий аҳамиятга эга бўлган муаммоларга, тўлиқ даражада жалб қилинмаган. Илғор тажриба яхши очиб берилмайди, ишлаб чиқариш коллективларининг қолоқлиги сабаблари чуқур таҳлил қилинмайди. Меҳнаткашларда янгича иқтисодий фикрлашга даъват этувчи иқтисодий обзорлар ва шарҳлар кам. Газеталар масалаларни ўткир қўйишдан кўпинча ўзларини четга оладилар. Эълон қилинаётган мақолаларнинг кўпчилигида жонли фикр, давр руҳи, конкрет анализ ва умумлашмалар етишмайди.

Газета чиқишларининг таъсирчанлигини оширишга етарли талабчанлик қилинмайди. Редакциялар танқидий материалларга ўз вақтида жавоб бермаслик, номигагина жавоб ёзиб юбориш ва танқидни бўғиш ҳоллари билан келишиб келмоқдалар.

Материалларни тайёрлаш ва ёзиш формаларида жиддий ўзгаришлар йўқ, масалаларга эскича ва бир қолипда ёндошиш давом этмоқда, фотоиллюстрациялар кўпинча жонли бўлмайди. Штатсиз актив билан ишлашга етарли баҳо берилмаяпти, газетхонлар билан алоқа қилишнинг таъсирчан формалари: редколлегияларнинг меҳнат коллективларидаги кўчма йиғилишлари, меҳнаткашлар олдида ижодий ҳисоботлар, газеталарни оғзаки чиқариш каби формаларидан яхши фойдаланилмаётир.

Редакцияларнинг партия ташкилотлари кадрларни жой-жойига қўйишга, газеталарнинг ғоявий савияси, уларнинг таъсирчанлигига лозим даражада актив аралашмаяптилар, журналистларнинг марксча-ленинча ўқуви, профессионал ўсишига, коллективни тарбиялашга етарли эътибор бермаяптилар. Редакцион коллегияларнинг газетанинг коллектив раҳбари сифатидаги роли пасайган.

Область партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими томонидан газеталарни назорат қилиш ва уларга ёрдам кўрсатиш, бошқа бўлимлар билан редакцияларнинг алоқаси сусайган.

Область партия комитети «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакцияларининг КПСС XXVII съезди талаблари руҳида ўз ишини қайта қуриш юзасидан етарли фаолият кўрсатмаётганликларини таъкидлади. Область газеталари редакцияларига айтилган камчиликларни қисқа муддатда бартараф этиш, бутун фаолиятни тубдан қайта қуриш юзасидан тадбирлар белгилаб, амалга оширишни топширди. Бунда партия ташкилотлари фаолиятини чуқур ва асосли ёритиш, социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришнинг ҳал қилувчи муаммоларига эътиборни жалб этиш, газеталарнинг юксак ғоявий-бадиий қиёфага эга бўлиши тўғрисида доимий ғамхўрлик кўрсатиш, журналистларда янгиликни ҳис этиш, дадиллик, ишга ижодий ёндошиш, ҳар қандай камчилик ва нуқсонларга муросасиз бўлишни изчил тарбиялаш, газета материалларининг таъсирчанлигини ошириш, штатсиз активлар, меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлашни яхшилаш керак.

КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан Янгиобод шаҳар партия комитетининг иши тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Шу нарса таъкидландики, шаҳарда маданият муассасалари имкониятлари ва моддий базасидан меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, аҳолининг дам олишини уюштириш, ижодий лаёқатларини ривожлантиришда тўла фойдаланилмаётир. Физкультура ташкилотларининг ишида ҳам жиддий камчиликлар бор. Маданий-спорт ишларини ташкил этишда партия ва совет органлари идоравий тўсиқларни бартараф этмаганлар, ҳалигача маданий-спорт комплекслари ташкил қилинмаган.

Область партия комитети шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари, шаҳар ижроия комитети, маданият ва спорт органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларига таъкидланган камчиликларни бартараф этиш, маданият ва спорт муассасаларининг фаолиятини активлаш билан қайта қуришни таъминлашни топширди.

Область партия комитети бюро мажлисида бошқа масалалар ҳам кўрилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

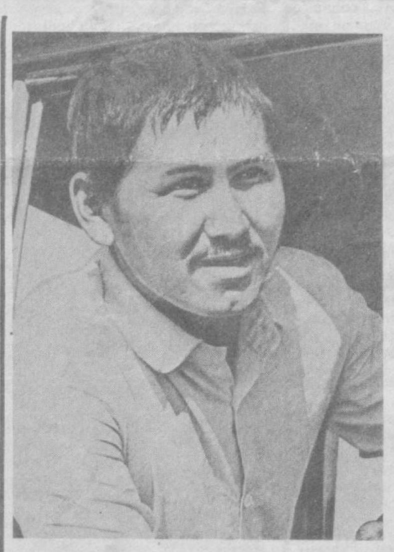

▲ КОММУНИСТИК районидаги Свердлов номли колхознинг Вячеслав Ли бошчилик қилаётган бригадаси пахтакорлари бу йил 61 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил йиғиштириб олишга сўз беришган. Айни кунларда бригада деҳқонлари далаларда ишни қизитиб юборишди. Ғўза қатор ораларига ишлов бериш, суғориш, озиқлантириш уюшқоқлик билан боряпти. Суратларда: (чапдан) коллективнинг илғор механизатори Алишер Алтаев; ғўза қатор ораларига ишлов бериш пайти.

А. Зуфаров фотолари.

Ягона сиёсий кун

Меҳнатсиз даромадларга йўл йўқ

Юлғичликка ва текин даромад орттиришга интилаётган, социализмнинг «Ҳар кимдан — қобилиятига яраша, ҳар кимга — меҳнатига яраша» деган асосий принципини бузаётган кимсаларга қарши курашга партия ва халқни отлантириш — КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида шундай вазифа ўртага қўйилган. Ҳозир даромадига яраша яшамаётган шахсларга қарши курашда совет қонунларининг бутун кучидан ва жамоатчилик фикридан фойдаланиш зарур. Иш шундай йўлга қўйилиши керакки, пораҳўрлар, давлат маблағини ўмарувчилар, ташмаловчилар ҳамда ўзгалар ҳисобига бойлик орттиришнинг бошқа ишқибозлари ҳамманинг нафратига дучор бўлиб, ўз қилмишлари учун жазонинг муқаррарлигини билиб қўйсинлар.

Ўзбекистоннинг саккизта областида ва Қорақалпоғистон АССРда 11 июлда ўтказилган ягона сиёсий кунда ана шулар ҳақида гапирилди. Сиёсий кун «Меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш — социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ва социал адолат принципини амалга оширишнинг муҳим шарти» деган мавзуга бағишланди.

Саноат корхоналари, қурилишлар, муассасалар, колхоз ва совхозларнинг меҳнат коллективи ҳузурида доклад қилган кишилар ўзгалар ҳисобига яшашга интилаётган шахсларга қарши курашиш зарурлиги тўғрисида гапирдилар. Республикада савдо-сотиқ, маиший, коммунал, медицина хизмати соҳаларида таъмагирлик ҳоллари мавжудлиги қайд этиб ўтилди. Орамизда шундай кишилар борки, улар текин даромад қилиш мақсадида давлатга қарашли машина ва механизмлардан, транспорт воситаларидан, уй-жой майдонидан, ёқилғидан, хом ашё ва материаллардан фойдаланмоқдалар. Сўзга чиққан кишилар юлғичлик, ҳаётга енгил-елпи муносабатда бўлиш ҳар бир меҳнат коллективида, ҳар бир оилада қораланиши кераклигини таъкидладилар.

Сиёсий кун қатнашчилари таъкидлаб ўтишганидек, халқ мулкининг талон-тарож қилинишидан сақланишни таъминлаш учун мансабдор шахсларга, раҳбар кадрларга нисбатан талабчанликни ошириш, ғаразгўйлик, хизмат мавқеини суиистеъмол қилиш, нопок кимсаларга ҳомийлик қилиш фактларига чек қўйиш зарур.

Андижон областида ўтказилган ягона сиёсий кунда, «Областдаги меҳнатга қобилиятли аҳолининг иш билан банд бўлмаган қисмидан халқ хўжалигида фойдаланиш проблемалари», Бухоро областида — «Агросаноат комплекси ва уни янада ривожлантириш йўллари», Наманган областида — «Ем-хашак тайёрлаш — умумхалқ иши», «Сирдарё областида — «Чорвачилик — зарбдор фронт» каби масалалар муҳокама қилинди.

Ягона сиёсий кунда область, шаҳар, район партия комитетларининг секретарлари, сайлаб қўйиладиган партия органларининг бошқа аъзолари, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, партия ва меҳнат ветеранлари меҳнат коллективлари ҳузурида сўзга чиқдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Вьетнам халқининг атоқли фарзанди, халқаро коммунистик ишчи ва миллий озодлик ҳаракатининг таниқли арбоби, Совет Иттифоқининг қалин дўсти, Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ле Зуан оғир касалликдан сўнг 1986 йил 10 июль куни Ханой шаҳрида 80 ёшида вафот этганини Совет Иттифоқи коммунистларига ва барча меҳнаткашларига чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

ЁШ БЎЛСА ҲАМ БОШ

Нуржонни партия ташкилотининг секретари Наталья Васильевна Величко илиқ кутиб олди.

— Бош механикликка кўтарилганингиз билан табриклайман, — деди партком секретари, — энди талаб яна ҳам ошади. Бўш келманг.

Нуржон ўзини бироз ноқулай ҳис этганидан юзлари қизариб кетди.

— Энди асосий гапларга ўтайлик, — Наталья Васильевна қўлидаги жадвалга кўз ташлади. — Кейинги йилларда корхонамизга келтирилган янги техниканинг 400 минг сўмликка яқини ўрнатилмай турипти. Цехларни техник жиҳатдан қайта жиҳозлашни жадаллаштиришга эътибор кучайган бир пайтда бундай ишлаш ярамайди. Янги техника воситаларини тезда ўрнатишимиз ва ундан самарали фойдаланишимиз зарур. Ана шу ишни тезлаштиришни партбюро сизга топширмоқчи. Бош механик сифатида назоратни кучайтирасиз, бизга ёрдам берасиз. Бу коммунист сифатида сизга муҳим партиявий топшириқ.

— Ишончни оқлашга ҳаракат қиламан, — деди Нуржон қатъий,

— Раҳмат, биз ҳам ишонч билдирамиз.

Нуржон Илесов 1983 йил олий ўқув юртини битириб, туғилиб ўсган шаҳри Ғазалкентдаги консерва заводининг томат цехига технолог бўлиб ишга келди. Қисқа вақт ичида билимдон инженер ташкилотчи кадр сифатида ҳам танилди. Шундан сўнг смена инженери қилиб тайинланди. У ишончни оқлади. Цех комсомоллари эса ўзларига дарға қилиб сайлашди.

— Ўша кезларда Нуржон томат цехи бошлиғи А. П. Тюргашкиннинг олдига бир маслаҳат билан кирди.

— Александр Петрович, сменамда бригада пудратини тузсак, шунда меҳнат унумдорлиги ошиши билан бирга маҳсулот сифати ҳам яхшиланарди.

— Бригада пудрати яхшику-я, — салмоқланиб деди цех бошлиғи. — Лекин одамлар янгича ишлашга ўтишармикин. Уни пухта ташкил қила олиш муҳим.

— Бугун бўлмаса эртага ўтишимиз керак шу усулга — деди Нуржон. — Одамларга ўзим тушунтираман, уларни уюштираман, янги усулнинг афзалликларини исботлаб бераман.

У ўз режаларини баён эта бошлади. Таклиф ва мулоҳазалари Александр Петровичга маъқул бўлди.

Нуржон Илесовнинг таклифи билан цехда биринчи бўлиб бригада пудрати ташкил қилинди. Бригадада 15 киши ўрнига 12 киши ишлай бошлади. Сўнг Нуржон технологик жараёнларни такомиллаштириш бўйича таклифлар билан чиқди. Ёш инженернинг ишчанлиги, билимдонлиги, ташкилотчилиги ҳаммага ёқди. Корхона комсомоллари ҳисобот-сайлов йиғилишида уни комсомол комитетига секретарь қилиб сайлашди. Шундан кейин комсомол-ёшлар ўртасида оммавий-сиёсий, ташкилий тарбиявий ишлар ҳам жонланди. Спорт турлари, бадиий ҳаваскорлик бўйича тўгараклар ташкил этди. «Дўстлик клуби» уюштирилди. Ишчи-хизматчиларнинг дам олиш зонаси яратилди. Шу тариқа партия аъзолигига кандидатлик даври муваффақиятли ўтди. Ишчан, ташаббускор йигитга цех бошлиғи А. П. Тюргашкин, тажрибали слесарь Ўктам Отабоевлар ва комсомол комитети рекомендация беришган эди. Мураббий-коммунистлар КПСС аъзолигига кандидатлик даврида Нуржонга яқиндан ёрдам бердилар. Унинг ишлаб чиқаришда, жамоат ишларида янада актив бўлишига кўмаклашдилар.

Нуржон Илесов корхонада комсомол маорифи системасини намунали ташкил этиш йўлида кўп меҳнат қилди. Тингловчиларнинг активлиги ошди, машғулотларда улар қатор қимматли таклиф ва мулоҳазалар билан чиқишди. Масалан, комсомол-ёшлардан бири қизиқ таклифни ўртага ташлади. Кўк помидордан пюре тайёрловчи бир линия ишлаб ётипти. Лекин шу маҳсулотга деярли эҳтиёж йўқ. Қанчадан-қанча маҳсулот эса корхона омборини неча йиллардан бери эгаллайди. Комсомол-ёшлар корхонасида самарали меҳнат қилиш учун етарли шароит йўқлигини ҳам танқид қилишди. Масалан, кийимхоналар етишмайди, бори ҳам қишда совуқ бўлади. Ишчи қўлқоплари, резина этиклар кам. Корхона раҳбарлари комсомол-ёшлар ҳаёти билан етарли қизиқишмайди.

Комсомоллар етакчиси шу каби таклиф, танқид ва истакларни партия ташкилоти, маъмуриятга билдирибгина қолмай, уларнинг бажарилиши учун қатъий курашди ҳам.

Нуржон Илесов 1986 йил апрель ойида КПСС аъзолигига қабул қилинди. Ишчан, ташаббускор, билимдон йигит яқинда корхона бош механиклиги вазифасига тайинланди. Қисқа давр ичида у қўл кучи билан бажарилаётган бир қатор жараёнларни механизациялашга эришди. Томат соуси қўлда идишларга қуйиларди. У томат паста солиш учун ишлатиладиган дозаторни соус солишга ҳам мослаштирди. Бундан меҳнат унумдорлиги икки бараварга ўсди, икки киши бошқа ишга ўтказилди.

Ўтган йили кўп узум қабул қилинган ва ундан катта ҳажмларда шарбат тайёрлаб олинган эди. Лекин шарбатни салқин ичимликка айлантиришга корхонада қувват етишмас, бунинг учун қўшни заводга қайта ишлаб бериш учун топшириларди. У корхона эса ўзига қулай бўлган пайтдагина шарбатни қайта ишлаб берарди. Нуржон Илесов бош инженер В. Я. Чубикин, цех бошлиғи Ф. Фазлиддиновлар кўмагида томат линиясига қўшимча ўзгартишлар киритиб, шу йил май ойидан бошлаб корхонада илк бор чанқовбосди ичимлик ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Натижада мева цехининг ишлаб чиқариш қуввати деярли икки бараварга ўсди. Ҳозир суткасига 20—30 тонна шундай ичимликлар тайёрланмоқда.

Ёш коммунист Нуржон Илесов ташаббуси билан кўпгина жараёнлар механизациялашди. Натижада маҳсулот сифати яхшиланди, меҳнат унумдорлиги ошди.

Б. ПЎЛАТОВ.

БИРИНЧИ ҚЎНҒИРОҚ ЯҚИН

Олмалиқ шаҳар «Узградострой» трестига қарашли 354-кўчма механизациялашган колонна бунёдкорлари 1568 ўринли мактаб бинюсини жадал суръатлар билан барпо этмоқдалар. Ҳозир янги мактабда қурилиш ишлари ниҳоясига етказилиб, пардозловчилар ўз вазифаларини бажаришга киришдилар.

40 та синф хонаси бўладиган бу билим даргоҳида 1-сентябрда биринчи қўнғироқ янграйди. Шунинг учун ҳозирданоқ қурилиш ишлари билан бир вақтнинг ўзида мактабнинг теварак атрофи ободонлаштирилмоқда ва кўкаламзорлаштирилмоқда. С. Идиатулина, Ҳ. Муҳаммадиева, Қ. Толипов бошчилигидаги бригадалар бу ишларни амалга оширишда барчага ибрат бўлишяпти.

О. ХУШНАЗАРОВ.

▲ АЛЬФИЯ Алиева «Сигнал» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг Алимкентдаги филиалида меҳнат қилади. Бу илғор ишчи кунлик планларини доим 10—15 процент ошириб адо этиш билан бирга, фақат сифатли маҳсулот тайёрлашга эришмоқда. Суратда: А. Алиева.

●

▲ТОШКЕНТ экскаватор заводида кўплаб илғор коллективлар бор. Козим Муборов шундай пешқадам сменада мастер бўлиб ишлайди. Унинг етакчилигидаги смена коллективи ўтган ой топшириқларини ҳам ошириб бажарди. Суратда: К. Муборов экскаватор деталини кўздан кечирмоқда.

В. Сироткин ва А. Зуфаров фотолари.

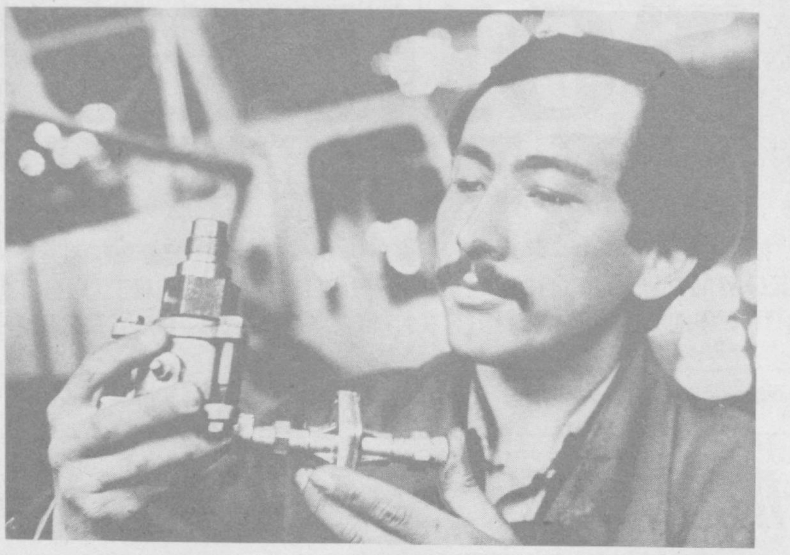

ОБЛАСТЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

ЎТТИЗ ЙИЛ ДАСТГОҲ ЁНИДА

НАСИҲАТ опа тикув машинасида иш бошлаган дастлабки кунларини яхши эслайди. 1954 йилда уч дугона «Октябрь 20 йиллиги» артелига ишга киришди. Уч қаватли ичкари, ташқи ҳовлили эски масжид биносига жойлашган артель ҳаёти аллақандай сирли туюлди. Қизлар аввалига ишга қизиққандай бўлишди-ю, кейинроқ гўё ҳаётлари бир умрга мана шу ҳовли билан боғланиб қолишидан қўрққандек ишдан бўшаб кетишга қарор қилишди. Лекин цех бошлиғи Насиҳатга келганда қаттиқ турди: «Сен бўшамайсан, сендан яхши тикувчи чиқади» деди гапни кесиб...

Бошлиқнинг айтганича бор эди. Насиҳат ишга келган дастлабки кунлариданоқ тикув машинасини қийналмай ўзлаштириб олди. Сал вақт ўтгандан сўнг эса кунлик нормаларини ошириб бажара бошлади. 1955 йилиёқ унинг меҳнати муносиб тақдирланди.

«Ҳурматли ўртоқ Исамуҳамедова (Зоҳидова) Насиҳат Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети, меҳнаткашлар депутатлари Совети Тошкент шаҳар ижроия комитети 1955 йил плани ҳамда бешинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш бўйича ўтказилган социалистик мусобақада юқори кўрсаткичларга эришганлигингиз учун Сизнинг номингизни шаҳар Ҳурмат китобига киритади» дейилган эди унга тантанали равишда топширилган Фахрий ёрлиқда.

Мана, ўшандан бери орадан 30 йилдан кўпроқ вақт ўтди. Бугунги кунда Тошкент тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-цехида меҳнат қилаётган Насиҳат опанинг ҳаёти республикамиз енгил саноатининг тараққиёти билан ҳамқадам одимлади, дейиш мумкин. 60-йиллардан майда артеллар йирик фабрикаларга бирлаштирила бошлади. Минглаб одамлар ишлайдиган янги типдаги биноларда замонавий машина-ускуналар ўрнатилган йирик ишлаб чиқариш бирлашмалари вужудга келди. Тошкент тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам шулар жумласидандир. Буларнинг бари Насиҳат опанинг кўз ўнгида, бевосита иштирокида содир бўлди.

Ҳозир Насиҳат Зоҳидова бирлашмада ёшларнинг мураббийси сифатида ҳам танилган. Шу билан бирга шахсий план-топшириқларини бажаришда, сифатли ишлашда ҳамон ҳамкасбларига намуна бўлиб келмоқда. 1-цехда тикилаётган қизларнинг турли размерли қишлик формасига оқ ёқа ва манжетларини бичиб-тикиш — опанинг кундалик иши.

— Насиҳат ишга ўтирдими, бошқа ҳамма нарсани унутади,— дейди бригадир Диля Кузнецова.— Иши самарасидан биргина ўзи эмас, балки бутун бригада, қолаверса цех, бирлашма ҳам манфаатдор эканлигини яхши ҳис қилади. Шунинг учун ҳам планлари ҳамиша 120—180 процент бажарилади. Лола Ҳикматуллаева, Сабоҳат Нуруллаева, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди делегати, шаҳар партия комитетининг аъзоси Жонона Зоҳидова каби ўнлаб шогирдлари устозлари изидан бориб иззат-ҳурматга сазовор бўлдилар.

Опанинг шогирдларидан яна бири Мавжуда Ҳикматова эса биз билан суҳбатда шундай деди:

— Мени ишга келган дастлабки кунларимда энг қийин жараёнлардан бири — кўйлакка енг тикишга қўйишганди. Қийинчиликлардан чўчиб ҳатто ишдан бўшамоқчи ҳам бўлдим. Насиҳат опанинг ширин муомала, қунт билан иш ўргатгани туфайлигина тикувчилик ишига қизиқиб кетдим. Сиртдан тўқимачилик институтини тугалладим. Ҳозир эса бирлашманинг иккинчи цехида мастер бўлиб ишлаяпман. Насиҳат опадан бир умр миннатдорман.

Опанинг шогирдларига қараб турган хаёлчан кўзларида ўтмиш жонлангандек бўлади:

— Бугунги ёшларга яхши ўқиш, ишлаш учун ҳамма шароитлар яратиб берилган. Уларга иш ўргатиш ҳам бирмунча осон бўлаяпти, Чунки улар мактабдаёқ бу касб ҳақида бошланғич маълумотга эга бўлаяптилар. Натижада, уларнинг орасида ишни эплай олмай ташлаб кетиш ҳоллари камайди. Менинг эса болалигим уруш йилларига тўғри келди. Оилада 11 фарзанд эдик. Икки акам фронтга кетган. Биз 4 гўдак онам билан колхоз даласига чиқардик...

Ўша йиллар ҳам ортда қолди. Касбга садоқат, ҳалол меҳнат Насиҳат Зоҳидовани кафтида кўтариб келмоқда. Яқинда, халқимизнинг немис-фашист газандалари устидан қозонган Ғалабасининг 41 йиллиги нишонланган ойда Насиҳат Зоҳидова СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун «Шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотланди. Шунингдек, қувонч устига қувонч қўшилди: у Охунбобоев номидаги область мукофотининг лауреати бўлди.

— Насиҳат опа Зоҳидова бу юксак мукофотларга муносиб ишчи, ажойиб инсон, — дейди бирлашма партия комитетининг секретари Любовь Владимировна Федорова.

...Тушлик тугади. Танаффуснинг ярмини биз билан суҳбатга бағишлаган Насиҳат опа шошилганича тикув машинаси томон кетди. Ахир у ўзининг 26 йиллик меҳнат фаолияти давомида ҳамиша вақтдан ўзиб ишлаган-да!...

М. ҚОСИМОВА.
Ю. МИРЗАКАРИМОВА,

● ГАЛИНА Сергеевна Нигматуллина (суратда чапдан) ва Антонина Михайловна Холиқулова Олмалиқ химия заводи 2-аммофос цехининг пешқадам аппаратчилари. Бу икки дугона фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлаш билан бирга ўзларининг бой тажрибасини ёшларга ўргатиш билан ҳам коллективда ҳурмат-эътибор қозонишган. Улар зиммаларидаги шахсий топшириқларни мунтазам 115—120 процентга етказиб бажаришмоқда.

В. Сироткин фотоси.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ.

ҲАР КУНИ 154 КИЛОМЕТР

...ҚОСИМ ака қалтираган қўллари билан ҳамма чўнтакларини бирма-бир синчиклаб қараб кўрди. Йўқ. Андижонга олган поезд билети, харажатидан ортган пуллари билан барча ҳужжатлари ҳам йўқ. Қаерда қолдийкин?.. Навбат чемоданга келди, натижа чиқмади.

— Амаки!

У овоз келган томонга ўгирилди. Кўзларига ишонмади. Унинг қаршисида истараси иссиқ, корачадан келган, троллейбусни ҳайдаб, бекатларни номма-ном эълон қилиб келган бояги бақувват йигит кулимсираб турарди.

— Амаки, ҳамённи унутибсиз-ку...

— Э, баҳай!..

Шаҳрихонлик Қосим ака ҳаяжонланиб йигитни маҳкам қучиб олди. Топилма эгасига топширилди.

...Совет кишиси фазилатини ардоқлаб келаётган бу йигит Баҳодир Дўстмуҳамедов эди. У ўн саккиз йилдан бери троллейбус ҳайдовчилик касбига меҳр қўйиб, камтар ва софдиллиги билан касбдошлари орасида обрў-эътибор қозонган.

Биринчи класс троллейбус ҳайдовчиси Баҳодир меҳнат қилаётган 1-троллейбус депоси пойтахтимизнинг илғор электр транспорт корхоналаридан ҳисобланади. Маршрутлараро социалистик мусобақани кенг қизитиб юборган ҳайдовчилар коллективи бу йил пландан ташқари 800 минг йўловчига хизмат кўрсатишга, ҳаракат маромини 92 процентга кўтаришга, 43 та рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этиб, ундан 17 минг 300 сўм иқтисодий самара олишга азму қарор қилганлар.

«Аҳолига намунали хизмат кўрсатувчи маршрут» деган фахрли номни олиш ҳайдовчилардан юксак маданий хизмат кўрсатишни талаб этади. Б. Дўстмуҳамедов ва унинг шогирдлари Р. Муталов ва З. Аҳмедовлар бундай хизмат кўрсатишни ўзларининг муқаддас бурчлари деб тушунадилар. Моҳир ҳайдовчи 1248 номерли троллейбусни 10-маршрут — «Қорақамиш-темир йўл вокзали» оралиғида чапдастлик билан бошқаради. У ҳар куни 154 километр йўл босиб, йўловчилар узоғини яқин қилмоқда.

— Кўчаларда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш долзарб масалалардан бири бўлиб қоляпти. Бунинг учун биринчи навбатда ҳайдовчилар малакасини тинмай ошириш, троллейбуснинг ҳамиша юксак техник соз ҳолатда бўлишини таъминлаш керак. Шундагина вазифаларни муваффақиятли бажариб, аҳолига намунали хизмат кўрсатган бўламиз,— дейди Б. Дўстмуҳамедов.

Илғор ҳайдовчининг сўзи билан иши бир. У зиммасидаги вазифага виждонан муносабатда бўлиб, шаҳар троллейбус ҳайдовчилари олдида турган катта вазифаларнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшяпти.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

ЯНГИ МОСЛАМА

Темир-бетон заводлари арматура цехларидаги шовқинни камайтириб, ишчиларга қулайлик яратиш мақсадида «Главташкентстрой»-га қарашли «Оргтехстрой» тресті мутахассислари уч қисмдан иборат шовқин ютувчи мослама яратдилар. Ўтказилган тажрибалардан бу мослама мавжуд шовқинни 15—17 баравар камайтириши, корхонага катта иқтисодий самара бериши маълум бўлди.

Мазкур қурилмалар «Главташкентстрой» нинг «Промстройкомплект» бирлашмасига қарашли 8-темир-бетон маҳсулотлари заводида жорий этилди.

Айни кунда «Оргтехстрой» мутахассислари ушбу мосламани шовқин чиқариб ишловчи барча станокларда қўллаш усулини яратишни ўйламоқдалар.

Қ. ЭРДОНОВ.

Давлат мулки — даҳлсиз

УЯТ ЭМАСМИ?!

ПАРКЕНТ районидаги «Прогресс» совхозининг 2-бўлимида истиқомат қиладиган Холбой Норматовни танимаган одам йўқ. У ҳамма қатори янги совхозга кўчиб келиб, орзу-ҳавас билан уй-жой қилди. Бундан роппа-роса бир йил илгари хонадонига электр счетчиги ўрнатди. Район электр тармоқлари станцияси инспектори эса бу уйга электр улашни нолойиқ деб топди? Сабаб? Биринчидан, счетчик темир тахтачага ўрнатилган бўлиб, бу нарса техника хавфсизлиги қоидаларига мутлақо зид эди. Иккинчидан, хонадан хонага ўтган электр симлари сувалмаган, очиқ ҳолда қолган. Бу симлардаги изоляция маълум вақт ўтгач ўз кучини йўқотади, натижада бахтсиз ҳодиса содир бўлиши мумкин. Инспектор мавжуд камчиликларни бартараф этиб, сўнг район электр тармоқлари станциясига хабар қилишни, шундан кейингина унга абонент дафтарчаси ёзилиб, электр токи улаб берилишини айтди.

Лекин Х. Норматов мана шу оддий тартиб-қоидага бўйсунишни истамади ва ўзбошимчалик билан электр токини улаб фойдаланаверди. Ҳозиргача у 2421 киловатт-соат электр қуввати ишлатиб, бир тийин ҳам тўлагани йўқ. Бу воқеадан унинг қўни-қўшнилари ҳам бохабар бўлиб, уни тартибга чақириб қўйиш учун редакцияга хат йўллашибди. Область электр тармоқлари корхонаси масъул ходими А. Усмонов билан текшириш ўтказганимизда хатдаги фактлар тўла тасдиқланди.

Чиллаки чиллакини кўриб чумак уради, деганларидек, Х. Норматовнинг ён қўшниси Фазлиддин Ризаев ҳам тартиббузарлардан бўлиб чиқди. У саволга ланж жавоб берди:

— Абонент дафтарчаси бор эди. Ҳозир билмайман қаердалигини, хотиним олиб қўйган эди. Пулиниям фақат хотиним тўлайди!

Абонент дафтарчаси электр счетчиги олдида сақланиши лозим эди. Х. Ризаев сўзининг рост-ёлғонлигини аниқлаш қийин бўлмади: район электр тармоқлари станцияси абонентлар бўлимидан аниқладик: у киши ҳам бир йилдан бери электрга ҳақ тўламас эканлар...

Тасаввур қилинг, уйингизда ярим соат чироқ бўлмади. Чироқсиз ўтиришнинг ўзи бир азоб. Ўзингизнинг қўярга жой тополмайсиз: электр тармоқлари станциясига қўнғироқ қиласиз, уйингизда шам ёқасиз. Шам албатта электр нурининг ўрнини босолмайди. На телевизор кўролмай, на китоб ўқиёлмай хуноб бўласиз!.. Бир киловатт-соат электр энергияси 4 тийин — қиммат эмас. Баъзилар эса шуниям ўғирлашади. Текинга ўрганган шахсларга эса у жуда ҳам малол келади. Тўрт тийин фойда қиламан деб виждон, диёнатларини сотишади.

Теша ушлашнинг қирққа яқин усули бор, дейишади. Ҳар бир усул унумдорликни оширишда ўзига хос хусусиятга эга. Электр ўғриларининг ҳам усуллари кўп экан. Лекин бу усул меҳнат унумдорлигини эмас, давлат ҳисобига шахсий чўнтак унумдорлигини оширишга қаратилган. Оққўрғон районидаги Алимкент посёлкасининг Пахтакор кўчасида истиқомат қилувчи Т. Хўжаев, Тўйтепа шаҳрининг Фурқат кўчасидаги 15-уй соҳиби Г. Велиулина, шу шаҳардаги Пушкин кўчасида яшовчи З. Эшонқулов, Ангрен шаҳрининг Ғ. Ғулом кўчасидаги 46-уй эгаси М. Эркаевлар бу борада даққиюнусдан қолган эски усулдан фойдаланишар экан. Улар электр токини счетчик орқали ўтказмай, балки тўғридан-тўғри розеткага олиб келиб улашибди.

Пискент шаҳрининг Свердлов кўчасидаги 9-уйда яшовчи Маматқулов счетчикка фотопленка тиқиб, тўхтатиб қўйганда қўлга тушди. Уларнинг барчаси 50 сўмдан 154 сўмгача жарима тўлашди.

Зокир Сафаров Чиноз район Олмазор посёлкасидаги 5-авторемонт заводида слесарь бўлиб ишлайди. У қўлбола қозон ихтиро қилди. Қозондаги сувни электр токида иситиб, трубаларга юборар экан. Тушунгандирсиз, бу трубалар уйни иситади. Қўлбола қозон унга қимматга тушди. «Ихтирочи»дан 930 сўм 36 тийин жарима ундириб олинди.

Чиноз посёлкасидаги Шойназаров ҳам анойилардан эмас экан. У счетчикдан битта сим чиқариб водопроводга улаб қўйди. Натижада счетчик билинар-билинмас айланиб турди, чироқлар эса ҳар доимгидек нур сочаверди. Нури ёқади-ю, пули чақади, қабилида иш тутганлар шунчалик пасткашликка бориб етишди.

«Тежамкорлик ҳар бир меҳнатчининг одатига, асл фазилатига айланиб қолиши керак. Оилада, мактабда ёш авлодни доимо тежамкорлик руҳида тарбиялаш лозим» дейилди КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумида. Юқорида номлари келтирилган кишилар эса давлат, халқ мулки учун жон куйдириш уёқда турсин, оилада давлат мулкини ўғирлаш билан шуғулланишган. Энг ёмони — фарзандлари, ёш авлод мана шу хунук воқеанинг гувоҳи бўлишган...

Тошкент область электр тармоқлари корхонасининг катта инспектори Абдурасул Усмонов юқоридаги мисолларни қуйидагича шарҳлайди:

— Партия ва ҳукуматимиз тежамкорлик борасида биз энергетиклар олдига ҳам катта вазифалар қўймоқда. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларида ёқилғи, хом ашё ва материаллар билан бир қаторда электр энергияга бўлган эҳтиёжнинг 75—80 процентини иқтисод қилиш ҳисобига эришиш тўғрисида гапирилди.

Электр энергия ҳосил қилиш осон эмас. Бир киловатт-соат электр нури олиш учун 400 грамм ёқилғи сарфланади. Бундан ташқари, халқ хўжалигининг турли тармоқларида ишловчи минглаб ишчилар — шахтерлар, темирйўлчи ва автотранспортчилар, қурувчи ва энергетиклар мана шу нурни ишлаб чиқаришда қатнашади. Баъзи одамлар «симдан келиб ётибди-ку, давлатники, камайиб қолармиди?» деб хато фикр юритадилар, дарё томчилардан вужудга келишини ўйламайдилар. Бу мутлақо нотўғри. Хусусан, бир киловатт-соат электр қуввати билан 1,48 килограмм пўлат эритиш, 30 килограмм кўмир қазиб олиш, 30 килограмм нон ёпиш мумкин. Шунча қувват ёрдамида инкубаторда 30 та жўжа очдирилади...

Хулоса шуки, электр ўғрилари огоҳ бўлишсин: ҳар қандай қинғир иш эртами кечми албатта фош этилади. Электр нурини ўғирлаш эса виждонсизликдир.

А. ҒУЛОМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

БУЮРТМА — ИЛМИЙ ЭКСПЕРИМЕНТ

▲ ЛЕНИНГРАД. «Буревестник» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида илмий экспериментлар ўтказиш буюртмаларини бажариш маркази тузилди. Унинг ихтиёрида бўлган қимматбаҳо техникадан икки смена фойдаланяпти. Халқ хўжалиги кўпгина тармоқларининг ташкилотлари марказнинг мижозлари бўлиб қолди.

«ЕНИСЕЙ — 1200 А» — ҒАЛЛАЗОРДА

▲ ОДЕССА. Қора денгиз бўйида бошланган ғалла ўрими «Измаил» районидаги «Прогресс» колхозининг механизатори И. Дрон учун айниқса эсда қоларли бўлди. У янги «Енисей—1200 А» комбайнини илк бор далага чиқарди. Красноярсклик машинасозлар ғаллакорнинг таклифига биноан комбайн конструкциясига муҳим такомиллаштиришлар киритган эдилар. Булар натижасида машинанинг иш унуми ортди, ғалла янчишда доннинг нобуд бўлишига барҳам берилди.

ҲАМДЎСТЛИК ШАРТНОМАСИ

▲ ЕРЕВАН. Бу ердаги прибор заводи билан 29-ўрта мактаб коллективлари ҳамдўстлик тўғрисида шартнома тузди. Юқори синф ўқувчилари бу ерда бир ой мобайнида ишлаб чиқариш практикасидан ўтадилар. Шу туфайли кўпгина ишчилар ёзда отпускага чиқа олади. Корхона меҳнаткашлари мактабда устахона жиҳозладилар, бу ерда касб-кор танлаш кунлари ўтказилиб туради. Арманистон пойтахтида барча катта-катта саноат корхоналари ўқув юртларини оталиққа олган.

(ТАСС).

▲ВАТАНИМИЗ пойтахти Москва ўзининг тарихий ёдгорликлари, музейлари ва маданий масканлари билан жаҳонга машҳур. Пойтахтга келган туристларни, айниқса, гўзал тарихий ёдгорликлар бениҳоя мафтун этади. Суратда: Қизил майдонга жойлашган Покровский ибодатхонаси.

В. Яцина фотоси.

●

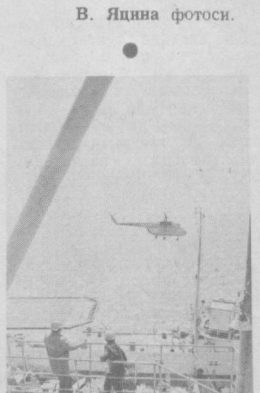

▲ОЗАРБАЙЖОН ССР. Сузувчи бурғулар Озарбайжон нефтчиларининг энг мураккаб шароитларда нефть қазиб олиш участкаси саналади. Каспий денгизида бундай сузувчи бурғулар жуда кўп. Уларнинг сони ўн иккинчи беш йилликда яна ортади. Сузувчи бурғулар орасида «Шельф-3» доим нотинч Каспий денгизида ўзини жуда яхши оқлади. Бу платформа 200 метр қалинликдаги сув қатлами остида 6000 метргача чуқурликдаги қудуқларни кавлаш имконини беради. Суратда: Янги сменани «Шельф-3» га олиб келган вертолёт ундан ҳавога кўтарилмоқда.

О. Литвин, А. Мамедов фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

ХАЛҚИМИЗНИ МЕВА ВА САБЗАВОТ БИЛАН МАЪМУР ЭТАЙЛИК

ОБЛАСТЬ СОҲИБКОР ВА САБЗАВОТКОРЛАР СОВЕТИНИНГ 1986 ЙИЛДА МЎЛ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ ЮЗАСИДАН

ТАВСИЯЛАРИ

ОБЛАСТЬ соҳибкор ва сабзавоткорлари олдида кечиктириб бўлмайдиган кўпгина вазифалар турипти. КПСС XXVII съезди қарорларига мувофиқ моддий-техник, меҳнат ва ер-сув ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, шу асосда маҳсулот етиштиришни кўпайтириш зарур. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Тошкент шаҳар аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка билан таъминлашни тубдан яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган топшириқларни бажариш лозим.

Ҳозирги кунда далаларда, боғ ва токзорларда экинларга ишлов бериш, пишиб етилган ҳосилни йиғиб-териб олиш, Тошкент шаҳар аҳолисига, мамлакатнинг саноат марказларига ва умумиттифоқ фондига етказиб бериш юзасидан қизғин ишлар олиб борилмоқда.

Кўпгина илғор хўжаликлар сабзавот экинларини қулай агротехник муддатларда экиб, уларга оби-тобида ишлов бермоқдалар, мева-сабзавот маҳсулотларини уюшқоқлик билан йиғиб-териб олиб давлатга топширмоқдалар.

Шу билан бир вақтда айрим колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари сабзавот экинларини турлари бўйича белгиланган муддатда экишни ва уларга сифатли агротехника ишлови беришни таъминламадилар. Бу эса маҳсулот етиштириш, тайёрлаш ва Тошкент шаҳрига етказиб бериш топшириқларининг бажарилишига акс таъсир этмоқда.

8 июлгача бўлган маълумотга қараганда Бўстонлиқ районининг хўжаликлари сабзавот тайёрлаш планини эндигина 10 процент бажардилар холос. Оққўрғон, Паркент районлари колхоз-совхозлари пишиб етилаётган ҳосилни йиғиб-териб олишда сусткашликка йўл қўймоқдалар. Оржоникидзе районининг маҳсулот тайёрлаш ҳажмини 9 процент, Тошкент шаҳрига сабзавот етказиб бериш календарь планини эса 14,5 процент, шу жумладан бодринг бўйича 45 процент, помидор бўйича 5,5 процент, сабзи бўйича 2,1 процент бажарди.

Тошкент ва Калинин районлари хўжаликлари ҳам кўплаб миқдорда бодринг, сабзи, помидор ва турли кўкатларни етказиб бермадилар. Сабзавот экинларини турлари бўйича экишда ҳам сусткашликка йўл қўйилмоқда. Ривожланишдан орқада қолаётган экинларни органик ўғитлар билан озиқлантириш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилмаган. Картошка ва сабзавот экинларини парвариш қилишда технологик интизом бузиляпти. Кўплаб майдонларни бегона ўт босиб кетган, турли зараркунандалар ва касалликлар тарқалмоқда. Суғориш, қатор ораларини юмшатиш ва пишиб етилган ҳосилни пешма-пеш йиғиштириб олиш кечиктириб юборилмоқда, бу ишлар пала-партиш, сифатсиз бажариляпти. Шунинг оқибатида экинлар ўсиш ва ривожланишдан орқада қолмоқда мева ва сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш суръатлари паст.

Калинин районидаги «Хасково», «Назарбек» ва Свердлов номли, Тошкент районидаги «Тошкент», «Ленинград» совхозларида, Оржоникидзе районидаги «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхози, «Қизил Ўзбекистон» колхози, Коммунистик районидаги Усмон Юсупов номли, Оҳангарон районидаги Будённий номли, Ворошилов номли совхозларда сабзавот экинлари ва картошкага ишлов беришда жиддий технологик хатоларга йўл қўйилмоқда.

Тошкент шаҳрини мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашдаги узилишлар шу маҳсулотларни тайёрлаш ва сотишдаги жиддий нуқсонларнинг оқибатидир. «Ташплодоовощпром» бирлашмаси таъминотчи — хўжаликлар билан маҳсулотларни «дала — магазин» усулида реализация қилишни шу пайтгача мувофиқлаштириб изга сола олгани йўқ.

Ҳозир сабзавот экинлари ва картошкага ишлов бериш, мева-сабзавот экинлари ҳосилини йиғиштириб олишни уюштиришнинг энг масъулиятли даври келди. Бу ишларни муваффақиятли амалга ошириш, маҳсулот етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш, аҳолини сабзавот, картошка, мева, узум билан маромида таъминлаб туриш мақсадида область соҳибкор ва сабзавоткорлар Совети қуйидаги ташкилий — хўжалик тадбирларни амалга оширишни тавсия этади:

ПИШИБ ЕТИЛГАН ҲОСИЛНИ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШНИ УЮШТИРИШ

Бу йил кўпгина хўжаликларда сабзавот ва картошкадан мўл ҳосил етиштирилди. Тошкент шаҳрини мева-сабзавот маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаб туриш далалардаги ана шу ҳосилни қисқа муддатларда уюшқоқлик билан йиғиб-териб олишга кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади.

Ҳозир бу ишларга колхоз-совхозлардаги меҳнат ресурсларини тўла сафарбар этиш, шаҳар ва район марказларининг оталиқ ёрдамларидан самарали фойдаланиш керак.

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари ва ҳосил йиғим-теримига жалб этилган аҳолининг юксак унум билан ишлашлари учун дала шийпонларида барча зарур шарт-шароитларни яратиб бериш лозим. Мева-сабзавот маҳсулотларини йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш бўйича ҳар бир бригада, колхоз ва совхоз учун кундалик график тузиб чиқиб, тасдиқлаш муҳимдир. Асосий эътибор маҳсулотни сифатли қилиб йиғиб-териб олиш ва нобуд бўлишига йўл қўймасликка қаратилиши керак.

Ҳамма ерда «дала—магазин» усулини кенг қўллаб, бу ишда «Ташплодоовощпром» бирлашмасининг диспетчерлик хизматини яхши йўлга қўйиш, транспорт воситалари ҳамда мева, картошка сақланадиган омборлар қувватидан ва савдо объектларидан самарали фойдаланишга эришиш керак бўлади.

Июль ойида ҳар гектар майдондан камида 150 центнердан помидор ҳосили йиғиштириб олиш учун ҳамма имкониятлар бор. Эртаки картошкани 25 июлгача, ўртаки навларини эса 15 августгача кавлаб тугатиш керак бўлади. Пишган бодринг, кабачки, патиссонларни ҳар икки кунда, помидор, булғор қалампири, бақлажон ҳосилини ҳар уч-тўрт кунда териб туриш лозим. Эртаки сабзи ва август пиёзини 25 июлгача, ўртаки сабзини 20 августгача кавлаб олиш керак.

Далаларда етиштирилган ҳосил, ишчи кучлари истисносиз ҳамма хўжаликларда кунига йиллик планнинг 1,5—2 проценти миқдорида маҳсулотни йиғиштириб олиш ва топшириш имконини беради. Биз ана шунга интилишимиз керак.

МАВЖУД ИМКОНИЯТЛАРДАН САБЗАВОТ ВА КАРТОШКА ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШДА ТЎЛА ФОЙДАЛАНИШ

Мева ва сабзавот экинлари парваришига оид тадбирлар алоҳида назорат остида бўлиши керак. Бу тадбирлар юксак агротехника қоидалари асосида қисқа муддатларда амалга оширилади. Сабзавот экинлари қатор ораси доимо яхши юмшатилган, намлик етарли бўлиши лозим. Пушталардаги бегона ўтлар қўлда илдизи билан юлиб ташланса қайта ўсиб чиқмайди. Маълумки, сабзавот экинлари намликка ўч бўлади. Шунинг учун уларни суғоришга алоҳида эътибор бериб, чанқатиб ҳам қўймаслик керак, қўллатиб ҳам юбормаслик лозим. Экинни ҳар 5—6 кунда бир марта суғориш, кетидан албатта культивация ўтказиш, бир пайтнинг ўзида гектар ҳисобига камида 10 тонна чириган гўнгни минерал ўғит билан аралаштириб бериш лозим. Озиқлантиришда суюқ аммиакли ўғит ва суғоришнинг шарбат усули кенг қўлланса самараси яхши бўлади.

Кечки картошка камида 10—12 марта суғорилиб, 5—6 марта культивация қилиниб, бегона ўтлар қўлда чопилади. Гуллагунича ҳар сафар 100—120 килограмм азот ва фосфор, 60 килограмм калий билан икки марта озиқлантирилади.

Такрорий экинлардан мўл ҳосил олиш учун парвариш ишларини тўғри уюштириш зарур.

Такрорий сабзавот экинларини экишни тугатишга саноқли кунлар қолди. Шу муносабат билан эртаки сабзавот экинлари ва картошка ҳосилини тезроқ йиғиштириб олиш, кечки сабзавот экинлари учун ерларни бўшатиш керак бўлади. Бу ишларни, айниқса, ҳосилни йиғиб-териб олишни тезлаштириш мақсадида етарли миқдордаги ишчи кучлари ва техника ресурсларини звеноларга жамлаб, группа усулида фойдаланиш лозим бўлади.

Маълумки, тупроқни экишга тайёрлаш мўл ҳосил етиштиришнинг асосий шартларидан биридир. Шуни ҳисобга олиб, ерларни ҳайдашдан олдин уни бегона ўтлардан тозалаш, гектарига 25 тоннадан органик, 80—100 килограммдан фосфорли, 60 килограммдан калийли ўғитлар солиб сифатли ҳайдаш керак. Сўнгра шудгорга қайта ишлов бериб, белгиланган экин тури экилади.

Бодринг, сабзи, ош лавлаги, карам 15 июлгача, шолғом билан турп 1 августгача экиб бўлиниши керак. Турли кўкатлар эса даврларга бўлиниб, кеч кўзгача экилаверилади. Шунда бутун ёз ва кўз даврида аҳолига узлуксиз кўкат етказиб бериш мумкин бўлади. Гулкарамни июль ойида экишни тажриба қилиб кўриш керак.

Кечки сабзавот турларини экиб бўлгандан сўнг зудлик билан суғориш, карам кўчати ўзини тутиб олгунча ва бодринг, сабзи, бошқа сабзавот экинлари уруғи тўла униб чиққунча тупроқдаги намни қочирмаслик керак.

Бегона ўтлар экинни ривождан қолдиради. Ҳосилнинг камайишига сабаб бўлади. Уларни йўқотишда гербицидлардан кенг фойдаланиш лозим.

Карам кўчатини экишдан аввал гектарига 4—5 килограмм ҳисобида трефлан дориси сепилиб, дискали қуритгич ёки фрезерли культиватор ёрдамида 8—10 сантиметр чуқурликда тупроққа ишлов берилади. Шунингдек, гектарига 5—7 килограммдан нитрофор, 13—16 килограммдан дактал, 7—10 килограммдан рамрод, ўсиб ривожланаётган карамга эса 0,8—1 килограммдан семерон препаратини сепиш тавсия этилади.

Карам кўчатлари парниклардан юлиб олинганидан сўнг 0,2 процентли БИ-58 препарати суюқлиги билан дориланади.

Сабзи экилган майдондаги бегона ўтларни қириб ташлаш мақсадида сабзи униб чиқмасидан аввал ёки бир-иккита барг чиқарган пайтида гектарига 50 процентли прометриннинг 3 килограмм кукунидан тайёрланган 400 литр суюқлик пуркалади. Шунингдек, 2,4—3,6 килограмм миқдорида линурон препарати ҳамда гектарига 400 килограмм керосин сепиш ҳам мумкин.

Ош лавлаги экилган майдондаги ўтга қарши гектарига 7 килограмм бетанал гербицидидан тайёрланган 400 литр суюқлик сепилади.

Бодринг уруғи экишдан аввал илдизчиришга, антракноз, бактериоза касаллигига ҳамда тупроқда яшовчи зараркунанда ҳашаротларга қарши 1 килограммига 4 граммдан фентуриам ва ТМТД препарати билан, ош лавлаги уруғи 1 килограммига 4 грамм фентуриам, сабзи уруғи эса 1 килограммига 3 грамм фентуриам билан ишланади.

БОҒ ВА ТОКЗОРЛАРГА ИШЛОВ БЕРИШ

БОҒ ва токзорларни ўз вақтида суғориб туриш мева ва узумдан мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим шартларидан бири ҳисобланади. Сувни самарали ва тежабтергаб сарфлаш учун мева бераётган боғларда дарахтларни чуқур ариқ тортиб, икки томонидан 110—150 сантиметр кенгликда суғорилади.

Ҳосил бераётган токзорларда ишкомнинг ўртасидан 30—40 сантиметр чуқурликда ариқ тортилади. Бу токнинг асосий илдиз қисми жойлашган тупроқ қатламини тез ва яхши намлаш имконини беради.

Намни узоқ сақлаб туришга эътибор бериш керак. Бунга суғорилгандан сўнг ишкомлар оралиғи ва токларнинг тагини 10—12 сантиметр чуқурликда юмшатиш йўли билан эришилади. Бу вақтда ҳосил бераётган боғларда бегона ўтларга, зараркунанда ҳашарот ва касалликларга қарши кураш олиб борилади бачки шохлар кесиб ташланади, тупроқ юмшатилади.

Ҳосил бераётган токзорларда ёзда амалга ошириладиган ишлардан муҳимлари ҳосилсиз шох ва бачкиларни кесиб ташлаш, чеканка қилишдир.

Мана шу ишлар сифатли бажарилса узун навдалари яхши пишиб етилади, узум бошлари йириклашади, кейинги йил мўл ҳосили учун яхши замин тайёрланади.

ҲОСИЛНИ ЗАРАРКУНАНДА ВА КАСАЛЛИКЛАРДАН АСРАШ

ҚИШЛОҚ хўжалик экинларини кузатишдан олинган маълумотларга қараганда зараркунанда ҳашаротлар ва турли касалликларнинг тез авж олиб кенг тарқалиши кутилмоқда. Уларга қарши курашда кечикилса ҳосилнинг кўп қисми нобуд бўлади.

Бунга йўл қўймаслик учун ҳамма экинлар синчковлик билан кўздан кечирилиб, ҳашарот ва касалликлар пайдо бўлган участкалар аниқланиши керак. Уларни бартараф этишда ўсимликларни ҳимоя этиш бўйича мутахассисларнинг кўрсатма ва тавсияларига амал қилиш керак бўлади. Гектарига 2,5—3 килограмм олтингугурт ва 1,5—2 килограмм изофеннинг 80 процентли кукуни билан ишлов бериш, гектарига 20—30 килограмм ҳисобида олтингугурт кукунини чанглатиш каналларга қарши курашда энг яхши самара беради.

Кўсак қурти тарқалган участкаларни йўқотиш учун гектарига 200 минг трихограмма фойдали кушандасини 4—5 кун оралатиб уч марта тарқатиш керак бўлади. Гектарига 3—5 килограмм ҳисобида дендробациллин ва биотокцибациллин сепиш ҳам яхши самара беради.

Кечки сабзавот ва картошка экилган майдонлардаги қуртларга қарши гектарига 40—50 килограмм ҳисобида дориланган кунжара сепилади.

Карам кўчати экилган майдонларда ширага қарши гектарига 1,5—2 килограмм ҳисобида БИ-58 препарати; карам баргини қуриштирувчи ҳашаротга қарши 2—2,5 килограмм ҳисобида метофос ёки фазалон препарати сепилади.

* * *

Область ва район агросаноат комплекслари, колхоз, совхоз, бригада ва бўлимларнинг бошлиқлари ҳамда раҳбарлари икки-уч кунлик муддат ичида экин майдонлари, сабзавот экинлари, боғ ва токзорларнинг аҳволини диққат билан кузатиб юз берган аҳволдан келиб чиқиб, экинларга ўз вақтида сифатли агротехника ишлови бериш, бегона ўтларга, зараркунанда ҳашарот ва касалликларга қарши кураш юзасидан календарь иш графигини тузиб олишлари керак.

Ишчи кучларини, техника воситалари ва бошқа моддий ресурсларни тўғри тақсимлаш ва улардан юксак самара билан фойдаланишга алоҳида эътибор бериш керак бўлади.

Ишга ҳар куни якун ясаб бориш, камчиликларни аниқлаш ва уларни тезда бартараф этиш, шунингдек, район ва хўжаликларда сифат комиссиялари ишини бутун чоралар билан активлаштириш, юксак деҳқончилик маданияти учун бригадалар, колхоз ва совхозлар ўртасида социалистик мусобақани кенг уюштириш, мусобақа натижаларининг ошкоралиги ва таъсирчанлигини таъминлаш муҳимдир.

ЭРТАГА—БАЛИҚЧИЛАР КУНИ

ҲАВЗАЛАР МАҲСУЛДОРЛИГИ ОРТАДИ

ҒАЛАБА районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Балиқчи» экспериментал-намуна ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи-хизматчилари ўзларининг анъанавий касб байрамларини муносиб совғалар билан кутиб олишмоқда. Бирлашма балиқчилари йилдан-йилга балиқ етиштиришни кўпайтириб бормоқдалар. Биргина 1985 йилда эл дастурхонига пландаги 8256 тонна ўрнига 8430 тонна балиқ жўнатилди. Ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йили ярим йиллиқ плани ҳам ортиғи билан бажарилди. Олти ойда 449 тонна маҳсулот олинди.

Бирлашма республикамиздаги йирик балиқчилик хўжаликларидан биридир. Ҳозирги кунда бу ерда республикамизда етиштирилаётган балиқнинг 40 проценти тайёрланмоқда. Шунингдек, уларнинг илғор тажрибалари барча балиқчилик хўжаликларида кенг қўлланилмоқда. Бирлашмада ўтган йили мавжуд 2,5 минг гектар ҳавзанинг ҳар гектаридан 37,4 центнердан маҳсулот олинди. Неъматилла Абдуллин, Қурбон Жабборов, Эгамназар Имомназаров, Илёс Ваҳобов сингари тажрибали балиқчилар бошчилик қилаётган бригадаларда эса ҳавзалар ҳосилдорлиги 40—50 центнерга етказилди. Бу бошқа хўжаликларда олинаётган балиқдан икки марта ортиқдир.

— Ҳар бир муваффақиятнинг ўз асоси бўлади,— дейди бирлашма директори Ў. Шукуров.— Биз йилдан-йилга балиқ ва балиқ маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш билан биргаликда унинг сифатини оширишга эътибор берямиз. Масалан, сўнгги йилларда ҳавзаларимизда оқ амур балиғи, зоғора балиқ, дўнг пешана ва лаққа балиқларнинг янги турлари парвариш қилинмоқда. Айниқса, каналларда учрайдиган лаққа балиқни ҳавзаларда етиштиришга мослаштирилганлиги катта самара бераётир.

Бу ерда Москва Давлат университетининг ихтиология кафедраси ва Ўзбекистон балиқ хўжалиги илмий текшириш институти олимлари билан биргаликда селекция-наслчиликни ривожлантириш учун кенг кўламда иш олиб борилмоқда. Иттифоқимизнинг турли бурчакларидан, чет мамлакатлардан келтирилган балиқлар ҳам шароитга мослаштирилаётир. Сўнгги пайтда Вьетнам дўнгпешона балиғи, тотай зоғора балиғи ва бошқа кўпгина балиқ турлари синовдан яхши ўтди. Эндиликда бу балиқ турларини ҳам кенг ёйиш учун иш олиб борилмоқда.

Бирлашма балиқчилари ёпиқ ҳавзаларда балиқ етиштиришнинг илғор технологиясини ишлаб чиқишди. Ҳавзада балиқларни озиқлантириш, парвариш қилишни такомиллаштириш ва бошқа биологик усулларни қўллаш туфайли балиқнинг ривожланиши жадаллаштирилди. Бугунги кунда ёпиқ ҳавзаларда ўтган йиллардагига нисбатан деярли икки баравар кам вақт сарфлаб кўп ва сифатли маҳсулот олишга эришилмоқда.

1986 йилдан бошлаб иш хўжалик ҳисоби асосида юритилмоқда. Бу илғор усул мутахассислар ва ишчилардан юксак интизом, уюшқоқлик билан меҳнат қилишни талаб этмоқда. Чунки иш ҳақи ва бошқа моддий манфаатдорлик пировард натижага боғлиқдир.

КПСС XXVII съездида ҳар бир тармоқни жадал ривожлантириш учун ички имкониятларни тўлиқ ишга солиш алоҳида таъкидланди. Шу асосда «Балиқчи» экспериментал — намуна ишлаб чиқариш бирлашмасида янги тадбирлар белгиланмоқда. Ана шу тадбирларга кўра яқин йилларда коллектив эл дастурхонига 9000 тонна сифатли балиқ етказиб беради.

В. СИНЯГИН.

СУРАТДА: бирлашманинг илғор бригада бошлиғи, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Илёс Ваҳобов.

Автор фотоси.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

МОСКВАЛИКЛАРНИНГ ПНОМПЕНГА СОВҒАСИ

ПНОМПЕНЬ. Москваликларнинг Кампучия пойтахтига совғаси Пномпень маъмурлари ва жамоатчиликнинг вакилларига топширилди.

Меконг дарёси бўйидаги шаҳарга коммунал хўжалигини ривожлантириш учун зарур бўлган 100 тоннадан ортиқ қурилиш материаллари, ускуналар ва техникавий ҳужжатлар юборилди. Маросимда сўзга чиққанлар Пномпень билан Москва ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар икки қардош пойтахт ўртасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида 1984 йилда имзоланган протокол асосида муваффақиятли мустаҳкамланаётганлигини таъкидладилар.

(ТАСС).

БАЙРАМ ТАРАДДУДИ

РИМ. Актуал халқаро проблемалар, тинчлик ва демократия учун, социал ва ирқий зулмга қарши кураш — мана шу ва бошқа кўпгина мавзулар Италия коммунистларининг газетаси «Унита» миллий байрами диққат-марказида туради. Бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида Италия Коммунистик партиясининг раҳбарлари байрам 28 августдан 14 сентябргача Милан шаҳрида ўтишини айтдилар. Байрам Жанубий Африка халқининг ирқчилик ва апартеидга қарши, озодлик ва демократия учун кураши билан бирдамлик намойиши ўтказиш билан очилади.

Байрам кун тартибида музокаралар, конференциялар, давра суҳбатлари бор. Бу тадбирлар чоғида Италия Компартиясининг раҳбарлари, бошқа сиёсий партияларнинг вакиллари ва демократик касаба союзларининг намояндалари, таниқли олимлар ва жамоат арбоблари сўзга чиқадилар.

(ТАСС 10 июль).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

▲ ИСЛОМОБОД. Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Нажиб Покистонда чиқадиган «Муслим» газетаси саволларига жавоб қайтариб, Покистон ҳарбий режимини у ўз территориясида ҳарбий тайёргарликдан ўтган 50 минг босмачини Афғонистонга юбормоқда, деб айблади. Афғонистонга қарши эълон қилинмаган урушни империализм регионал реакция кучлари, жумладан, Исломобод ҳарбий режими планлаштираётганлиги ва амалга ошираётганлигини таъкидлади. АДР билан Совет Иттифоқи совет қўшинлари чекланган қисмларини Афғонистондан босқичма-босқич олиб чиқиб кетиш муддатларини келишиб олдилар, деди Нажиб. У Афғонистон теварагида аҳволни сиёсий бартараф этиш юзасидан Женевада БМТ Бош секретарининг шахсий вакили хомийлигида ўтаётган Афғонистон—Покистон ўртасидаги музокаралар муваффақиятли якунланишига умид билдирди.

▲ ВАШИНГТОН. Американинг сенатори Поль Саймон (демократ, Иллинойс штатидан) Қўшма Штатларнинг ядро синовини тўхтатиб, ядро қуроллари синовини тўла-тўкис ва бутунлай тақиқлаш тўғрисида шартнома тузишини ёқлаб чиқди. Бундай шартноманинг тузилиши, деб ёзади у «Вашингтон пост» газетасида, «АҚШ манфаатларига мос бўлиб тушади ва биз СССРдан намуна олиб, синов портлатишларини ўтказишдан тийилиб туришимиз, айни пайтда шартнома тузиш тўғрисида музокараларни бошлашимиз керак».

▲ ДАККА. Шу йил май ойида бўлиб ўтган парламент сайловидан кейин тузилган Бангладешнинг янги ҳукумати аъзолари бу ерда қасамёд қабул қилдилар. Ҳукуматга президент, бош ҳарбий маъмур Ҳусайн Муҳаммад Эршод бошчилик қилмоқда. Мизанур Раҳмон Чоудхури мамлакат бош министри бўлди. Ҳумоюн Рашид Чоудхури ташқи ишлар министри лавозимида қолди.

▲ ПАРИЖ. Бу ерда Франциянинг махсус хизмати томонидан Янги Зеландиядаги Окленд портида амалга оширилган қўпорувчилик оқибатида юз берган можарони бартараф этиш тўғрисида Франция билан Янги Зеландия ўртасида битим имзоланди. Ўтган йили Франциянинг бир гуруҳ агентлари атроф-муҳитни ҳимоя қилиш тарафдорларининг «Гринпис» халқаро ташкилотига қарашли «Рейнбоу Уорриор» кемасини портлатиб юборган эдилар. Бу кема командасининг аъзолари Тинч океанда Франциянинг ядро синовига қарши норозилик намойиши ўтказишни режалаштирган эдилар. Битимга мувофиқ Париж Янги Зеландияга етказилган 7 миллион долларлик зарарни тўлаш ва ундан кечирим сўраш мажбуриятини ўз зиммасига олади. Янги Зеландия эса Франция махфий хизматининг 10 йил қамоқ жазосига ҳукм қилинган икки офицерини Тинч океанидаги Францияга қарашли оролга ўтказади.

Бу ерда улар яна уч йил қамоқ жазосини ўтайдилар.

(ТАСС, 10 июль).

МЮНХЕНДА СУИҚАСД

БОНН. Мюнхен яқинидаги автомобиль йўлида «Сименс» электротехника концерни раҳбарларидан бирига суиқасд қилинди. Полициянинг маълумотларига қараганда, концерн правлениесининг аъзоси Карл-Хайнц Бекуртс ва унинг шофери жиноятчилар йўл четига кўмиб қўйган узоқдан бошқариладиган кучли қурилма портлаши натижасида ҳалок бўлганлар. Полиция жиноят сиёсий сабаблар билан қилинганлигини истисно этмайди.

(ТАСС).

БОСҚИНЧИЛАРНИНГ БЕДОДЛИГИ

АММОН. Аммондаги «Саудаш—Шааб» газетасининг хабар қилишича, исроиллик экстремистлар Ғазо секторининг шимолий районида 12 гектар унумдор ерларни эгаллаб олиб, уни ҳарбий зона деб эълон қилдилар. Босқинчилар участкани тозалашга киришдилар: фаластинликларнинг 9 уйи бузиб ташланди, уларнинг оилалари қариялар ва болалар билан биргаликда кўчага чиқариб ташланди. Уларга зонани дарҳол тарк этиш таклиф қилинди.

(ТАСС).

ХРОНИКА, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

▲ ДЕҲЛИ. Кейинги бир неча кун ичида Ҳиндистоннинг шимолий ва ғарбий районларида тошқинлар натижасида тўрт киши нобуд бўлди. Сурункали муссон ёмғирлари дарёларни тоширди, автомобиль қатновини тўхтатиб қўйди. Катта-катта майдонлардаги экинларни сув ювиб кетди. Панжоб штатининг Фирузпур шаҳрида ўтган кунлар мобайнида 60 миллиметрдан кўп ёғин тушди. Штатларнинг маъмурлари қутқарув ишларини олиб бормоқдалар.

▲ ИСТАНБУЛ. Шу йил охирларида Босфор бўғози орқали Истанбулнинг Европа ва Осиё районларини боғлайдиган сув ости тоннели қурилишини бошлашга қарор қилинди. Тоннелнинг жами узунлиги 12 километрга боради. Шунинг тўрт километри сув остидан ўтади.

Тоннел 1991 йилда ишга туширилгач, икки қитъа ўртасидаги транспорт қатнови проблемаси кўп жиҳатдан ҳал этилади. «Ҳуррият» газетасининг хабар қилишича, лойиҳанинг жами қиймати 225 миллиард турк лирасини ташкил этади.

(ТАСС).

▲ ЖАНУБИЙ АФРИКА республикасидан олинган хабарларга қараганда ирқчи полиция Йохеннесбургда бўлиб ўтган студентлар намойиши иштирокчиларидан қаттиқ ўч олган. Полициячилар бир группа чет эллик журналистлар кўз олдида намойишчиларга ташланиб, уларни таёқлар ва қамчинлар билан савалаганлар. Суратда: намойишчилардан ўч олиш.

АП—ТАСС телефотоси.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ҚАЕРДАСИЗ, НАЗОРАТЧИЛАР?»

Пойтахтимиз магазинларида сотилаётган баъзи нонларнинг сифатсиз тайёрланаётгани, улар яхши пиширилмай пештахтага чиқарилаётгани, бу эса харидорларнинг ҳақли эътирозига сабаб бўлаётгани кўрсатилган эди. Газетанинг шу йил 29 май сонида босилган юқоридаги мазмундаги мақолада «Тошкент нон» корхоналари бирлашмасининг бош директори вазифасини бажарувчи Р. Муҳаммаджоновдан жавоб олинди. Жавобда мақола бирлашма раҳбарлари иштирокида учинчи, тўртинчи нон заводларида муҳокама қилинганлиги айтилади. Муҳокамада 3-нон заводининг мастерлари З. Юсуфхўжаев, Б. Белеатдиновлар ўз сменаларида сифатсиз нон тайёрлашга йўл қўйганликлари учун қаттиқ танқид қилинди. 3- ва 4-нон заводлари раҳбарлари Ш. Каримов, Б. Исроиловга шаҳар аҳолисини сифатли нонлар билан таъминлаш учун ҳамма тадбирларни кўриш топширилди.

Бирлашманинг марказий диспетчерлик хизматига мақолада кўрсатилган 71-магазинни белгиланган график асосида нон билан таъминлашни ўз назоратига олиш топширилди.

ШАНБА ВА ЯКШАНБАДА ҚАНДАЙ ДАМ ОЛМОҚЧИСИЗ?

НИМА, ҚАЧОН, ҚАЕРДА?

ШАНБА ва якшанба кунлари меҳнаткашларнинг дам олишини кўнгилдагидек ўтказиш мақсадида областимиздаги стадионлар, саройлар, маданият ва истироҳат боғларида қуйидаги тадбирлар ўтказилиши белгиланган:

● ТОШКЕНТ. Максим Горький номли болалар маданият ва истироҳат боғида шанба куни соат 10.00 да Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи дуторчилар ансамблининг концерти намойиш этилади. Соат 12.00 да СССР халқлари IX спартакиадаси ҳамда яхши ният ўйинларига бағишланган «Спорт — тинчлик элчиси» байрам программаси бўлиб ўтади. Унда спортнинг бир неча тури бўйича мусобақалар, ветеран спортчилар билан учрашувлар ўтказилади. Соат 19.00 да болалар майдончасида «Даврани кенг олинг, кичкинтойлар» номли театрлаштирилган музикали кеча уюштирилади.

Якшанба куни соат 19.00 да Ленин район прокуратураси ходимлари иштирокида «Инсон, жамият ва қонун» клубининг навбатдаги машғулоти бўлади.

«Старт» стадионида шанба ва якшанба кунлари Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси цехлари ўртасида қўл тўпи, баскетбол, самбо мусобақалари ўтказилиши режалаштирилган. Шу куни Тошкент область касаба союзлари советининг волейбол ҳамда футбол бўйича биринчилик мусобақалари бошланади.

● АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИ. Алишер Навоий номли квартал комитетида «Алкоголизм ва жиноят» мавзуида суҳбат ўтказилади. Суҳбатда район суди, прокуратура ва ички ишлар бўлими ходимлари иштирок этишади. Суҳбат соат 19.00 да бошланади.

Усмон Юсупов номли маданият уйида «Худо эмас, ақл ва меҳнат яратади» мавзусида атеистик кеча ўтказилади. Кечада республика атеизм уйининг кўргазмаси ташкил этилади.

● ОҚҚЎРҒОН. Шанба куни соат 10.00 дан бошлаб «Оққўрғон» спорт клубида район агросаноат бирлашмаси куни ўтказилади. Унда райондаги 12 колхоз меҳнаткашлари волейбол, футбол, шахмат-шашка, стол тенниси бўйича мусобақалашадилар.

● ОЛМАЛИҚ. Кон-металлургия комбинатининг «Дельфин» сузиш бассейнида комбинат ишчиларининг актив дам олиш куни ўтказилади.

«Октябрь 40 йиллиги» стадионида эса стол тенниси бўйича комбинат бўлинмалари ўртасида мусобақалар уюштирилади. Соат 19.00 да футбол бўйича Ўзбекистон биринчилигида иштирок этаётган Олмалиқнинг «Металлург» командаси Қибрайнинг «Бинокор» футболчилари билан учрашади.

● ЧИНОЗ. «СССР 60 йиллиги» стадионида шанба куни соат 13.00 дан 19 гача футбол бўйича колхозлараро мусобақалар, якшанба куни эса соат 16.00 да Ғалаба ва Чиноз район ветеран футболчиларининг учрашуви бўлади.

КЕЛИНГ, ҲОРДИҚ ЧИҚАРИБ КЕТАСИЗ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ Ўзбекистон комсомоли 40 йиллиги номидаги маданият ва истироҳат боғи нафақат Чилонзор райони балки пойтахт меҳнаткашларининг ҳам севимли оромгоҳига айланган. Ҳар шанба ва якшанба кунлари бу ерда шаҳримизнинг бошқа районларидан келган турли ёшдаги кишиларни учратиш мумкин. Бу бежиз эмас, албатта. Истироҳат боғи коллективи райондаги кўпгина маданий-оқартув ташкилотлари билан ҳамкорликда меҳнаткашларнинг дам олиш кунларини мазмунли ўтказиш мақсадида кўпгина ибратли ишларни амалга оширмоқда. Биргина шу йилнинг ўзида кичкинтойлар учун волейбол, баскетбол, мини-футбол ўйин майдончалари ташкил этилди. Шунингдек бу ерда янги «Коинот», «Қўнғироқ» аттракционлари ишга туширилди. Кичик кўл қайта реконструкция қилиниб, атрофларига бетон плиталари ётқизилди.

— Бу йил,— дейди маданият ва истироҳат боғи директори Б. Султонов,— дам олувчиларнинг истакларини ҳисобга олган ҳолда боғимиз территориясини иккига бўлдик. Биринчи қисмини актив дам олувчилар, иккинчи қисмини эса сокинликни ёқтирувчилар учун ажратдик. Бу тадбир ҳозирданоқ кўпчилик томонидан маъқулланмоқда.

«Оила ва мактаб», «Физкультура ва саломатлик», «Инсон ва қонун», «Фан ва дин» каби лекторийлар кўпчилик томонидан қизғин қарши олинмоқда. Уларнинг ишида районимиз олимлари, ички ишлар бўлими, суд, прокуратура ходимлари актив иштирок этмоқдалар.

Коллектив дам олиш кечалари, турли касб эгалари ўртасида конкурслар айниқса катта қизиқиш туғдирмоқда.

Шу йилнинг март ойида бу боғ коллективи СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида иттифоқимиз истироҳат боғларининг ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш бўйича Бутуниттифоқ конкурсида иштирок этиб, битта кумуш ҳамда иккита бронза медалларига сазовор бўлди.

Ҳозир бу ерда ўқувчиларнинг ёзги таътил кунларини кўнгилли ўтказишга алоҳида эътибор берилмоқда. Кичкинтойлар учун «Асфальтга расм чизиш» конкурслари, пойтахтимиздаги лагерь ва боғчалар ўртасида турли хил мусобақалар уюштирилмоқда. Бу борада бадиий раҳбар Б. Исроиловнинг ҳиссаси катта.

Яхшиси, ўзингиз оилангиз билан келинг, дам олиш вақтингиз хушнудлик билан ўтади.

А. ҲАКИМОВ.

ЁЗ ГАШТИ

▲ МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ оммавий дам олиш мавсуми бошлангандан буён Чимён туристик комплекси хушманзара табиат қўйнида ҳордиқ чиқаришни ёқтирувчилар билан доимо гавжум бўлмоқда.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) бир группа ҳаваскор туристлар тоғ чўққилари томон йўл олмоқдалар; (пастда) Чимён туристик комплексининг умумий кўриниши.

В. Тимошенко ва В. Портнов фотолари.

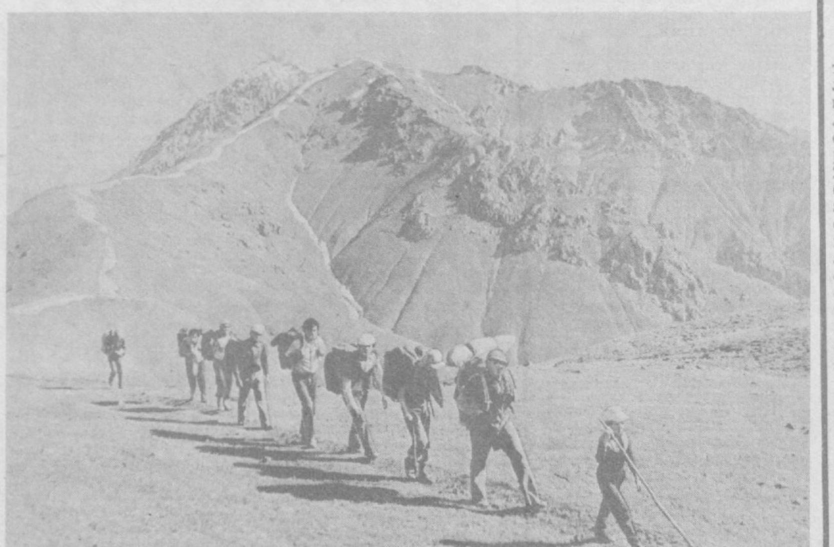

ТАРИХИЙ ЛАҲЗАЛАР АКСИ

Гўзал Тошкентимизнинг яқин ўтмиши мўйқалам усталарининг қатор асарларида ўз ифодасини топган. Шаҳарнинг диққатга сазовор ерлари, эски маҳалла ва кўчаларига расмлар орқали назар ташлашимиз мумкин.

Таниқли рассом М. Аҳмедов ўз пейзажларида шу сингари манзараларни тасвирлашга муваффақ бўлган. Бундай услуб унинг янги чизган асарларида ҳам яққол кўзга ташланади.

Яқинда Тошкентда санъаткорнинг шахсий кўргазмаси очилди. Кўргазма экспозицияларидан ўрин олган «Эски эгарчи маҳалла», «Юнусобод оқтепаси» картиналари томошабинларга айниқса, манзур бўлди.

НОЁБ НАШРЛАР

РУС ТИЛИДА Туркистон ҳақида дастлабки маълумотлар берувчи бир неча нашрлар чоп этилган. Шулардан бири «Россия унтер офицерининг саргузаштлари» деб номланган. Бундан 200 йил муқаддам у Петербургда босмага тайёрланган эди. Асар муаллифи унтер-офицер Ефремов-Пугачёв қўзғолон вақтида яраланиб, асрга тушади. Ўрта Осиёга сургун қилинади. Ана шу сургун давомида у ўлка ҳаёти, этнографияси билан танишди ва ўз кузатишлари асосида ушбу китобни ёзишга муваффақ бўлди.

Орадан юз йил ўтгач, шу характердаги яна бир нашр босилиб чиқди. «Туркистон тўплами» деб номланган бу китобда Ўрта Осиё ҳақидаги муҳим тарихий материаллар тўпланди. Таниқли рус библиографи В. И. Межов мазкур нашрни яратишга 1868 йилда киришган эди. Унинг 591 томи чоп этилди. Нашрларнинг энг сўнггиси эса 1916 йилда ниҳоясига етказилди.

Ана шу ноёб нашрлардан намуналар ҳозир Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат халқ кутубхонаси фондида сақланмоқда. Кутубхона ходимлари қадимий нашрларни атрофлича ўрганиб, яқинда библиографик кўрсаткич ҳозирладилар.

А. АЛИЕВ.

ТОШКЕНТ — БЕЛГОРОД

ДЎСТЛИК МАРШРУТЛАРИ БЎЙЛАБ

Ҳар йили студент ёшлардан иборат агитколлективлар Бутуниттифоқ агитпоездининг марказий маршрутлар бўйлаб ижодий сафар қилишлари анъанага айланиб қолди. Бу йил В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети маданият уйининг бадиий коллективи Белгород областига боради. Агитколлективнинг бу галги сафари халқ оғзаки ижодиёти Бутуниттифоқ фестивали билан боғлиқдир.

Студент-ёшлар белгородликларга республикамизда халқ хўжалигини ривожлантиришда эришилаётган ютуқлар, меҳнаткашларнинг КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш йўлидаги фидокорона ишлари, шунингдек фан-техника тараққиётини тезлаштириш соҳасида республика олимлари, илмий жамоатчилиги томонидан олиб борилаётган ижодий изланишлар, амалий самаралар ҳақида ҳикоя қилиб берадилар. Бадиий ҳаваскорлар эса махсус тайёрланган программаларда концертлар кўрсатишади.

Зарбдор қурилиш бригадалари, пионер лагерларида, турли меҳнат коллективлари билан ўтказилаётган учрашувлар, намойиш этиладиган концертларнинг репертуаридан пахтакорлик касбини шарафлаш, дўстлик, интернационализмни мадҳ этувчи қўшиқлар янграйди, рақслар ижро этилади. Бадиий коллектив программасига мувофиқ энг катта концерт 20 июлда — «Металлурглар куни»да Оскольск электр металлургия комбинати ишчилари ҳузурида кўрсатилади.

— Биз бу йилги сафаримиз давомида бир қанча янги рақс номерларини ҳам намойиш этамиз,— дейди маданият саройининг «ТошДУ қизлари» рақс коллективининг бадиий раҳбари Равшаной Шарипова.— Бу номерлар табиатни севиш ва асраш, тинчликни мустаҳкамлаш ишига ҳисса қўшишга даъват мавзуларига бағишланган. Александр Рижко раҳбарлигидаги группа ҳаваскорлари замонавий рақс санъатидан намуналар кўрсатишади. Бадиий коллективнинг «Шарқ эскизлари» деб номланган программасидан эса ҳар хил ҳазил рақслар ўрин олган.

Студент ёшлар орасида турли мавзуларда лекциялар ўқийдиган йигит-қизлар ҳам бор. Уларга университет фалсафа кафедрасининг доценти Бахтиёр Тўраев бошчилик қилмоқда.

Р. РАЖАБОВА,
область касаба союзлари совети союзлараро бадиий ҳаваскорлик ижодкорлиги уйининг директори.

Ватанимни куйлайман

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган Халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали программаси асосида яқинда Ленин районидаги Фурқат номли истироҳат боғида она-Ватан, партия ҳақидаги қўшиқлар конкурси бўлиб ўтди. Унда райондаги Улуғбек номли маданият уйи «Контрас» вокаль-чолғу ансамбли биринчи, «Юность» маданият уйи қўшиқчилари иккинчи, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги Индира Ганди номли маданият саройи «Лола» вокаль-чолғу ансамбли аъзолари эса учинчи ўринни эгаллашди.

Р. УСМОНОВА.

Спорт

РАҚИБЛАР МАЪЛУМ

▲ ЕВРОПА чемпионлари кубоги, кубок эгалари кубоги ва УЕФА кубоги учун янги мавсум мусобақаларининг дастлабки турида ўзаро учрашадиган командалар аниқланди. Киев динамочилари чемпионлар кубоги учун дастлабки учрашувни Болгариянинг «Берое» клуби билан ўтказишади. Кубок эгалари кубогининг дастлабки босқичида Москва автозаводчилари Финляндиянинг «Хака» клуби билан ўйнайдилар. УЕФА кубогида Москванинг «Спартак» клуби Швейцариянинг «Люцерин» футболчилари билан учрашади.

Биринчи босқич ўйинлари 17 сентябрь ва 1 октябрда бўлади. Уччала командамиз дастлабки ўйинларни сафарда ўтказишади.

БУГУН НАВБАТДАГИ ТУР

▲ МАМЛАКАТ чемпионатининг биринчи лигасида қатнашаётган командалар яна уч турдан сўнг биринчи даврага якун ясашади. Бугун навбатдаги 22-тур ўйинлари бўлади. «Пахтакор» Ростов—Дон шаҳрида маҳаллий армиячилар меҳмони бўлишади.

Бугунги учрашувларгача командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

	Ў	Т	О.
Даугава	20	43—21	31
ЦСКА	21	36—16	31
Гурия	20	31—22	28
Ротор	20	31—18	25
Помир	20	28—18	25
Колос	21	20—20	24
СКА Карпати	20	36—23	23
Ростсельмаш	20	36—28	23
Пахтакор	20	28—28	22
Локомотив	20	27—21	22
Динамо (Бт)	20	22—25	21
Шинник	20	13—14	20
Котайк	20	13—15	19
Металлург	19	23—21	18
СКА (Р—Д)	20	19—21	18
Кубань	20	16—17	18
Факель	20	18—23	17
Спартак	20	27—27	17
Динамо (СТ)	20	21—23	16
Искра	21	11—29	14
Атлантас	20	13—25	14
Кузбасс	20	19—33	14
СКА (Хб)	20	19—34	12
Нистру	20	13—41	10

«СПАРТАК» ТЕННИСЧИЛАРИ УСТУНЛИГИДА

▲ «СТАРТ» стадионида теннис бўйича республика шахсий-команда биринчилиги бўлиб ўтди. Бунда 8 команда сафида 80 дан зиёд спортчи қатнашди. Эркаклар ўртасида Л. Грудский («Меҳнат резервлари»), аёллар ўртасида Т. Матвеева («Спартак»), аёллар жуфтлигида С. Манк ва Г. Шаропова, эркаклар жуфтлигида А. Саитбулаев, И. Постников, аралаш жуфтликда Т. Матвеева И. Постниковлар чемпион бўлишди.

Команда ҳисобида ўринлар қуйидагича тақсимланди: «Спартак», «Буревестник», «Меҳнат резервлари».

Редактор Н. НАСИМОВ.

ПОЛИГРАФЧИЛАР СЕМИНАР-КЕНГАШИ

Ангрен шаҳрида Тошкент область ижроия комитетининг нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича бошқармаси ҳамда область маданият ходимлари касаба союз комитетининг кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда Бутуниттифоқ «ГипроНИИполиграф» институтининг меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги лабораторияси мудири Е. Т. Решетов «Полиграфия» корхоналарида жароҳатланишнинг олдини олиш ҳамда «Полиграфист-2» меҳнатни муҳофаза қилиш бошқариш системасини жорий этиш» мавзусида доклад қилди. Шунингдек, семинар-кенгашда Ўзбекистон ССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетининг меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги бўлими бошлиғи Т. В. Деревянко, Тошкент область ижроия комитети нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бошқармасининг бош инженери С. И. Слободчикова, область маданият ходимлари касаба союз комитетининг техник инспектори К. И. Зоидовалар сўзга чиқиб, полиграфия корхоналарида медицина хизматини яхшилаш, шаҳар ва районлардаги босмахоналарда санитария ва техника хавфсизлиги ҳақида батафсил тўхталиб ўтдилар.

Семинар кенгаш ишида шаҳар ва район босмахоналари раҳбарлари ишлаб чиқариш-маиший ва меҳнатни муҳофаза қилиш шароитларини янада яхшилаш бўйича тажриба алмашишди.

ЎЗБЕКИСТОН — ЯПОНИЯ

АЛОҚАЛАР МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

1987 йилнинг июнь ойида Японияда СССР кунлари Ўзбекистон мисолида ўтказилади. Шу муносабат билан яқинда «Япония — СССР» жамиятининг бош секретари Такэси Хосино Тошкентга келди. 1987 йилда ўтказиладиган дўстона тадбирнинг баъзи ташкилий томонлари муҳокама қилинди.

Келгуси йил «Япония — СССР» жамияти ташкил этилганлигига 30 йил тўлади. Бу жамият Япония Коммунистик партияси раҳбарлигида иш олиб бормоқда. Бу ташкилотнинг совет адабиётларидан ташкил этилган ўз кутубхонаси, рус тили курслари мавжуд бўлиб, улар совет Иттифоқини ўрганиш бўйича илмий тадқиқот институтига бирлашиши кўзда тутилмоқда. Бу эса Японияdаги ана шундай соҳага ихтисослашган дастлабки институт бўлади.

Японияда Ўзбекистон мисолида ўтказиладиган СССР кунлари Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 70 йиллигига ҳамда «Япония — СССР» жамиятининг юбилейига бағишланади. Шунинг учун ҳам бу тадбир йирик тантанага айланиши кутилмоқда.

Қ. РАҲМОНОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ДИҚҚАТ!

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИ БИНОСИДА
12 ИЮЛЬ СОАТ 19.30 ДА
РЕСПУБЛИКА САТИРА ТЕАТРИ
ЎЗИНИНГ БИРИНЧИ МАВСУМИНИ
Абдулла ҚАҲҲОРНИНГ
«ТОБУТДАН ТОВУШ»
САТИРИК КОМЕДИЯСИ БИЛАН
ОЧАДИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДАГИ 12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1986—1987 ЎҚУВ ЙИЛИГА
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кенг ихтисосли тракторчи-машинист (ремонтчи-слесарлик ва автомобиль ҳайдаш ҳуқуқи билан), **чорва молларини ветеринария ишловидан ўтказиш ва молхоналарни дезинфекция қилиш операторлари, чорвачилик фермалари механизаторлари** (электромонтерлик малакаси бўйича), **автомобиль ҳайдовчилари, 3-класс тракторчилари.**

Билим юрти 1962 йилдан буён қишлоқ хўжалигида ишлаш учун юқори малакали кадрларни тайёрлаб келмоқда.

Малакали ишчилар тайёрлаш учун билим юртида барча шарт-шароитлар муҳайё этилган: ўқув кабинетлари, барча замонавий асбоб-ускуналар, кўргазмали қуроллар ва техникавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Танлаган касбингиз бўйича барча ўқув қуроллари мавжуд бўлиб, касбингизни пухта эгаллашга имкон беради. Барча ўқувчилар стипендия, тўрт маҳал бепул овқат, кийимбош ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгараги, фото, футбол, волейбол, баскетбол, кураш, бокс, стол тенниси тўгараклари мунтазам ишлаб туради.

Алоҳида футбол майдони, отиш тири мавжуд.

Ўқиш давомида ўқувчилар Ватанимизнинг гўзал ва қаҳрамон шаҳарларига экскурсияларга борадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртларига ўқишга конкурссиз кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ўқиш муддати 1 ва 3 йил. 3-класс тракторчилари группаларида ўқиш муддати 6 ой. Бу группани битирган барча ўқувчиларга Тошкент авиация заводида ишлаш учун йўлланма берилади.

Кенг ихтисосли тракторчи-машинист ва автомобиль ҳайдовчилари группаларига фақат 8-синфни битирган ўқувчилар қабул қилинади.

Қолган мутахассисликлар бўйича 3 йиллик группаларга 8-синфни битирган ва 1 йиллик группаларга 10-синфни тугатган йигит ва қизлар имтиҳонсиз қабул қилинади.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, 8- ва 10-синфни битирганлик ҳақида шаҳодатнома, турар жойидан справка, 8 дона 3х4 см. ҳажмидаги фотосурат, медицина справкаси.

Адрес: Тошкент область, Оржоникидзе райони, «Геофизика» посёлкаси. Тошкент шаҳридан 1, 16, 24-автобусларда «Троицкий поворот» бекатигача борилади. Метронинг «М. Горький» станциясидан 63-автобусда «1-Қорасув» бекатигача, Луначарский шоссесидаги «Марказ» бекатидан «Тошкент—Чингелди», «Тошкент — Тузель» автобусларининг «Геофизика» бекатигача борилади.

Қабул комиссияси ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МЕҲНАТ БЎЛИМИ

ҚУРИЛИШ ИХТИСОСИГА ЭГА БЎЛГАН ЁЛҒИЗ ЭРКАК ВА АЁЛЛАРНИ ВА БОШҚА КАСБДАГИ КИШИЛАРНИ

ТАШКИЛИЙ РАВИШДА ИШГА ЮБОРАДИ:

«КамГЭСэнергострой» ишлаб чиқариш бирлашмаси (Брежнев шаҳри)га;
«КУЙБИШЕВГИДРОСТРОЙ» қурилиш бошқармаси (Тольятти шаҳри)га;
«ТЮМЕНЬЭНЕРГОСТРОЙ» тресты (Тюмень шаҳри)га;
«ГЛАВСОЧИСПЕЦСТРОЙ» тресты (Туапсе шаҳри)га;
«УЛЬЯНОВСКСТРОЙ» тресты (Ульяновск шаҳри)га;
Апатити шаҳридаги **«СПЕЦСТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ»** трестига — механизаторлар.

Шартнома муддати — 2 йил.

3-разряддан кам бўлмаган ихтисосдаги малакали ғишт терувчилар, сувоқчи-бўёқчилар, дурадгор-бетончилар қуйидаги адресларга ишга юбориладилар:
«ТЮМЕНЬСТРОЙПУТЬ» тресты (Пуровск станцияси)га;
«УРГАЛБАМСТРОЙ» тресты (Ургал шаҳри)га.

Шартнома муддати — 3 йил. Ташкилий равишда ишга жўнаб кетувчиларнинг илгариги яшаб турган жойларида квартира бронлаштириш ҳуқуқлари сақланади.

Эркаклар 6 ой муддат билан:
ЕНИСЕЙ ЁҒОЧ ОҚИЗИШ БИРЛАШМАСИ, КРАСНОЯРСК ЁҒОЧ ҚАБУЛ ҚИЛИШ—ЖЎНАТИШ КОМБИНАТИГА
МАВСУМИЙ ИШЛАРГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИЛАР

Ташкилий равишда ишга жўнаб кетаётганларга суткалик ҳақ, иш жойига етиб бориш ва шартнома муддати тугагач яна қайтиб келиш йўл ҳаражатлари тўланади, қайтиб бермаслик шарти билан ёрдам пули берилади. Ташкилий равишда ишга етиб келганлар шинам ётоқхоналар билан таъминланадилар.

Справкалар юзасидан: АНГРЕН, ОЛМАЛИҚ, БЕКОБОД, ЧИРЧИҚ ва ЯНГИЙЎЛ шаҳарларидаги ишга жойлаштириш бюроларига, район марказларида район-шаҳар вакилларига, Тошкент шаҳрида: Привокзальная кўчаси, 30-уй. Меҳнат бўлимига — мурожаат қилинсин. (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Будённий кўчаси» бекати: 2, 3, 16, 22, 60, 80, 106-автобусларнинг «Вокзал» бекати). Телефон: 55-71-77.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
«Ташкентская правда»
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 09789. Б. 4880. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12